

Kalocsa Város Önkormányzata

Gazdasági program

2025-2029.

Tartalomjegyzék

Törvényi és szakmai fundamentumok	3
Szakmai fundamentumok áttekintése és értékelése	4
Kalocsa Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája és az ITS I. számú módosításának összehasonlítása.....	4
Bács-Kiskun Vármegye Integrált Területi Programja 5.0.....	6
Helyzetelemzés	6
Általános megállapítások (földrajzi adottságok; demográfia; foglalkoztatottság)	7
Polikrízis korszakának hatása Kalocsa városára	10
Kalocsa aktualizált SWOT-analízise és vonatkozó cselekvési terve.....	12
Pénzügyi gazdálkodás, adópolitika	17
Költségvetési egyensúly, feladatfinanszírozási szerkezet, kitekintés.....	20
A költségvetési, pénzügyi egyensúly fenntartását szolgáló, jelenleg alkalmazott és az elkövetkező 5 évben is alkalmazandó tervezési és előirányzatgazdálkodási alapelvek	24
Településfejlesztési célok, követelmények.....	27
Folyamatban lévő TOP Plusz pályázatok	27
Egyéb városfejlesztési célok a ciklusban	31
Viziközmű hálózat fejlesztés.....	34
Gazdaságélénkítő és népességmegtartó településfejlesztés	36
Vállalkozásfejlesztés, befektetés-ösztönzés	38
Humán szolgáltatások	40
Egészségügyi ellátás.....	44
Ifjúság, Sport, Oktatás.....	45
Kábítószerügyi Egyeztető Fórum	45
Közoktatás.....	46
Sporttevékenység	48
Kultúra és Turizmus	49
Vezetői Összefoglaló	51
Stratégiai Célok	51
Kulcsfontosságú Projektek	51
Előre Látható Hatások.....	52

Törvényi és szakmai fundamentumok

A helyi önkormányzat Gazdasági Programja, melyet a 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Möt.) 116. §-ában szabályoz egy olyan stratégiai dokumentum, melyet a képviselő-testület annak megalakulását követően legfeljebb 6 hónapon belül köteles elfogadni, s mely rögzíti a helyi gazdaság fejlesztési irányainak meghatározását. A Gazdasági Program lényegi tartalma fejlesztési jellegű, így annak keretében a képviselő-testület áttekinti az elmúlt időszak gazdasági eseményeit, eredményeit, és ezeknek az információknak a birtokában legalább megbízatásának időtartamára (5 év) meghatározza gazdasági programját. A gazdasági program olyan gazdasági stratégiai terv, amelynek célja a település és a helyi közösség körülményeinek, életfeltételeinek a javítása, településfejlesztés, a közszolgáltatások színvonalának emelése.

Kalocsa Városa először 2008-ban dolgozta ki az **Integrált Településfejlesztési Stratégiáját** (továbbiakban: ITS), melynek felülvizsgálata 2015-ben készült el. Ez utóbbi a DAOP-6.2.1/13/K-2014-0002 azonosítójú projekt szakmai dokumentációját 2015-ben fogadta el az önkormányzat képviselő-testülete. Az ITS célja és szerepe alapján meghatározta a város közép és hosszútávú fejlesztési irányait, célrendszerét és azok elérése érdekében tervezett tevékenységeket, melyeket az elfogadást követő 15-20 éves időtáv átfogó célrendszereként értékelhetünk. Kalocsa Város **ITS-jának I. számú módosítása** 2021 májusában készült el, amely javarészt a 2015-ös stratégián alapul.

A Gazdasági Programhoz képest az ITS és átfogóbb, hosszabb távú, kifejezetten regionális szempontokat mérlegelő stratégia, míg előbbi inkább a gazdaságélénkítéssel, pénzügyi és költségvetési folyamatokat hangsúlyoz. A településfejlesztés, mint urbanisztikai célrendszer a Gazdasági Programnak csak egy részegysége, ám annak összhangja a település mindenkori hatályos ITS-ával kézenfekvő.

Praktikus vonatkozásokon túl a Gazdasági Programnak törvény erejénél fogva összhangban kell lennie a vármegyei területfejlesztési elképzelésekkel (Möt. 116 § (4)). Kalocsa Város Önkormányzata esetében a **Bács-Kiskun Vármegye Integrált Területi Programja 5.0** (továbbiakban ITP 5.0) a mérvadó, mely a 2021-2027-es időtávra érvényes, a felülvizsgálatának 2024. november 29. napjától. Összességében tehát az Európai Unió jelenlegi költségvetési ciklusával, illetve az EU kohéziós politikájával összhangban Bács-Kiskun Vármegye, mint NUTS-3 szintű régió hatályos ITP 5.0-ja alapján kell Kalocsa Város Önkormányzatának Gazdasági Programját kialakítani, úgy, hogy annak településszintű saját hatályos stratégiájával (ITS I. számú módosításával) is harmonizálnia kell.

Szakmai fundamentumok áttekintése és értékelése

Kalocsa Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája és az ITS I. számú módosításának összehasonlítása

Az önkormányzat hatályos ITS-ja alapján a kijelölt stratégia cselekvési területek közé olyan tematikus célok sorolhatók, mint:

- a térségi és térségközi elérhetőség fejlesztése;
- a foglalkoztatás növelésének elősegítése;
- az integrált turisztikai termékfejlesztés;
- a város közösségi átjárhatóságának javítása;
- a közösségi élet fejlesztése;
- az intézményi környezet fejlesztése;
- valamint a lakókörnyezet fejlesztése.

Mindezek mellett a stratégia célrendszere városrészi szintű területi alcélokra tagolódik, melyek sorrendben:

- Városközpont, mint térségközponti szolgáltató funkció fejlesztése, jelentős egyházi és idegenforgalmi funkciók jelenlétével;
- Északi városrész, mint egészségügyi központtá válás a lakókörnyezet és a szolgáltatás-kínálat javításával összhangban;
- Keleti városrész, mint a lakókörnyezet fejlesztése és rehabilitációja;
- Déli iparterület, mint gazdasági és kereskedelmi funkció javítása a közösségi élet erősítésével szimbiózisban;
- Vajason túli terület, mint alközponti funkciókkal rendelkező lakóterület fejlesztése;
- Foktői úti laktanya, mint terület rehabilitációjának és városszövetbe integrálásának potenciálja;
- Paksi közti lakótelep, mint lakókörnyezet fejlesztése és rehabilitációja;
- Repülőtéri ipari park, mint gazdasági funkció erősítése az elérhetőség fejlesztésével;
- Északi iparterület a vasúttal, mint a városrész gazdasági szerepkörének erősítése;
- Meszesi Duna-part, mint a hálózatos turizmusfejlesztés és lakókörnyezet rehabilitációja;
- Negyvenszállás, mint lakókörnyezet közösségi alapú fejlesztése, turisztikai szolgáltatások bővítésével kiegészítve.

Hasónlóság az ITS és annak I. számú módosításában, hogy:

- Mindkét stratégiában megjelenik a térségi szerepkör erősítése, az ipar és mezőgazdasági fejlesztések ösztönzése, valamint a turizmus és kulturális örökség védelme;
- Problémák és kihívások tekintetében a folyamatok trendszerű változásának azonosítása megegyezik, tehát továbbra is kulcskérdésnek minősülnek a demográfiai problémák (népességcsökkenés és az elvándorlás), a Duna-híd hiánya és a közlekedési infrastruktúra fejlesztési igénye, valamint az önkormányzat pénzügyi kihívásai;
- Antiszegregációs programok mindkét stratégia központi elemét képezik, hangsúlyozva a hátrányos helyzetű térségek fejlesztését, különös tekintettel a Keleti városrész problémáira és a szegregáció elleni küzdelemre.

Különbség a két stratégia esetében a triviális jellemzők (időtáv; aktualizálás) mellett az, hogy az ITS I. számú módosítása:

- **Városrehabilitáció és lakhatás** vonatkozásában nagyobb figyelmet fordít a városi lakóövezet megújítására, különös tekintettel a közösségi terek bővítésére és az önkormányzati bérlakásprogramokra. Mindezeket anti-szegregációs és anti-diszkriminációs okokból a 3-as számú akcióterületen az eredetileg megfogalmazottakon túl olyan városrehabilitációs beavatkozási célok kerültek beépítésre, mint társadalmi együttműködés erősítését szolgáló helyi szintű komplex programok lefolytatása és szociális városrehabilitáció. (A 3.as számú akcióterület kiterjed például a Dózsa György utca – Eperföld utca – Tüzér sor – Baka sor – Bem Apó utca – Kertekalja sor – Rózsa köz – Malomszögi utca – Csatorna utca – Szőlők-köze út – Petőfi Sándor utca területére.)

Összességében elmondható, hogy az ITS és az ITS I. számú módosítása szakmailag megalapozott módon tervezett az Európai Unió kohéziós forrásokkal, mint a régiófejlesztés fontos eszközével, ám ezek a 2014-2020-as EU-s költségvetési ciklushoz képest a 2021-2027-es időtávon egyelőre csak részlegesen állnak rendelkezésre a kondicionalitási eljárás kapcsán. Mindezek mellett egy, a kohéziós pénzalapokon túl az Európai Unió tagállamai részére biztosított Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz (RRF) sem áll teljes egészében Magyarország részére, ám ezekkel az ITS I. számú módosítása nem számol, pedig a 2021. márciusi összeállítása során ezen források elvonására még nem született döntés. Ennek ellenére elmondható, hogy EU-s források összességének hiányában az ITS I. számú módosításának végrehajtása sérül, ugyanis a stratégia nagy mértékben épít azok maradéktalan rendelkezésre állására.

Bács-Kiskun Vármegye Integrált Területi Programja 5.0

A **Bács-Kiskun Vármegyei ITP 5.0** vonatkozásában Kalocsa a Közép-Duna Menti Fejlesztési Térség része, amely a Paks II. beruházás kiszolgálására és a térség gazdasági, szociális és társadalmi fejlesztésére összpontosít. Az ITP 5.0 már keletkezésénél fogva a Kalocsa-Paks Dunahíd meglétére is kitekint, ahogy a térségben tervezett fejlesztések közé sorolja továbbá a közszolgáltatások, a turizmus, a logisztika, energetika és az iparfejlesztést. Mindemellett Kalocsát a klímaváltozással fokozottan érintett térségként azonosítja. Ez igaz egyébként Bács-Kiskun Vármegye jelentős részére, így Kalocsára is vonatkoznak olyan fontos fejlesztési területek, mint a zöld infrastruktúra, a csapadékvíz-kezelés és a kerékpárutak kialakítása. Az ITP 5.0 kifejti továbbá Kalocsa vonzó kulturális és gasztronómiai turizmus potenciálját.

Fejlesztési források vonatkozásában az ITP 5.0 szintén alapul veszi az Európai Unió által rendelkezésre bocsátott kohéziós forrásokat a 2021-2027-es költségvetési ciklusra vonatkozóan, ám ezek közül egyedül a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (továbbiakban: TOP Plusz), melyek az ERFA és ERSZA+ alapokból, valamint a magyar állam központi költségvetéséből tevődnek össze. A TOP Plusz pályázatok között megkülönböztethetünk Élhető, Klímabarát, Gondoskodó és Versenyképes Vármegye főbb támogatási célterületeket. A kalocsai önkormányzat jelenleg 4 olyan elnyert TOP Plusz pályázati forrás felhasználásán dolgozik, melyek nagy mértékben hozzájárulnak a város fejlesztéséhez. (Bővebben lásd: Településfejlesztési célok, követelmények fejezet.)

Az ITP 5.0 részletesen bemutatja, hogy Kalocsa a Közép-Duna Menti Fejlesztési Térség és a klímaváltozással fokozottan érintett térség részeként számos EU-s forrásból finanszírozott fejlesztési projektben részesül. Ezek közé tartozik az önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése, a köznevelési infrastruktúra fejlesztése, valamint a turizmusfejlesztés. Az EU 2021-2027-es költségvetési ciklusa keretében a TOP Plusz program biztosítja a forrásokat ezeknek a fejlesztéseknek a megvalósításához, melyek hozzájárulnak Kalocsa gazdasági, társadalmi és környezeti fejlődéséhez.

Helyzetelemzés

A helyzetelemzés három fő részből áll. Az első részben az általános, a város vonatkozó földrajzi, demográfiai és munkaerőpiaci megállapítások állnak. Ezen információk továbbra is tartalmazzák az önkormányzat korábbi Gazdasági Programjainak főbb megállapításait, ugyanis drasztikus, trendszerű és váratlan fordulat, változás nem történt az utóbbi időben. A második részben az elmúlt 5 évben tapasztalt páratlan külső sokkok Kalocsára gyakorolt hatásával,

valamint az ebből következő megállapítások következnek. A Helyzetelemzés harmadik és egyben utolsó részében Kalocsa városának aktualizált SWOT-analízise és a hozzá szorosan kapcsolódó cselekvési terv szerepel.

Általános megállapítások (földrajzi adottságok; demográfia; foglalkoztatottság)

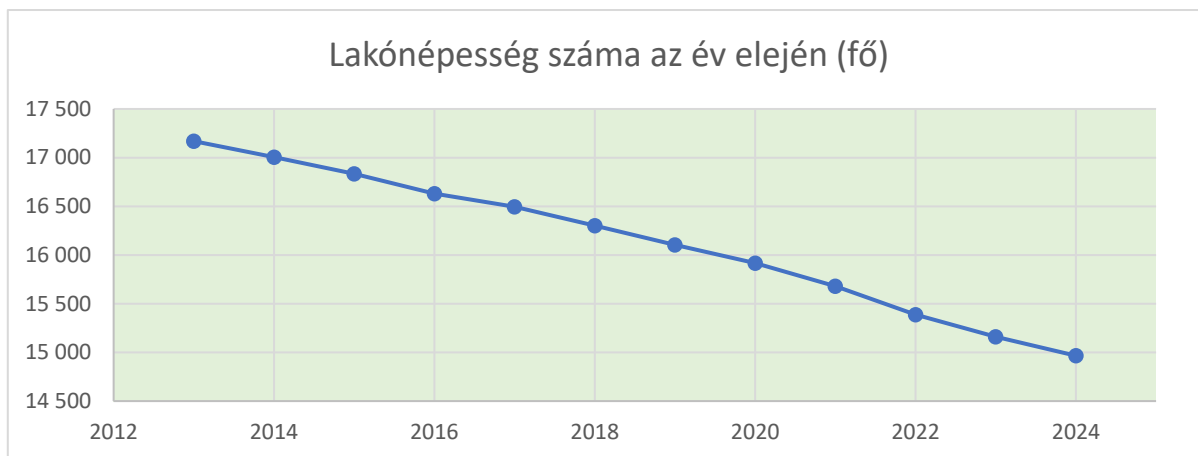
Kalocsa Város Önkormányzata 2021. márciusában elfogadta a hosszú távú településfejlesztési koncepcióját, az Integrált Településfejlesztési Stratégiáját (ITS I. számú módosítása). Ezek a dokumentumok évtizedes távlatokban elemezték a város fejlődésének lehetőségét, kitörési pontjait, és a fejlesztés helyszíneit. Ezen tervek figyelembevételével kell a gazdasági programot is elkészíteni, az új lehetőségeket beépíteni, valamint szükség szerint változtatni az új körülményekhez.

Kalocsa Bács-Kiskun megye nyugati részén 21 település járásközpontja, annak legnagyobb települése, és egyben gazdasági központja, mintegy 60.000 ember alapellátáson felüli egészségügyi ellátását, középfokú oktatásának és magas szintű kulturális szolgáltatását biztosító intézményeknek otthont adó város. Kalocsa a magyar település rendszerben egy közepes nagyságú kisvárosi jellegű településnek mondható.

Relatív közelségben (100-120 km-re) a nagyobb regionális központoktól, mint Pécs, Szeged, Kecskemét, és a fővárostól, Budapesttől.

A járást nyugatról a Duna határolja, amely a két part közötti közeli átjárás hiányában inkább gátló, mintsem összekötő tényezőként volt értelmezhető, amely most megváltozott a híd megépítésével, és ez új lehetőségeket biztosít a városnak gazdasági, és ahhoz kapcsolódó turisztikai szempontból is. A Kalocsa-Paks Duna-híd megvalósítása több szakterületen és ellátási területen is nagyobb távlatokat nyit a kalocsai járás lakossága, vállalkozásai, intézményei előtt.

A város településszerkezete kompakt, a központi belterületen kívül egy egyéb beleterületi résszel (Negyvenszállás), és néhány – lakosság szám tekintetében nem jelentős- külterületi lakott résszel rendelkezik csak a város.

1. ábra: Lakónépesség száma az év elején Kalocsán 2013-2024 között (saját szerkesztés)

Kalocsát a népességfogyás jellemzi, egyrészt a születéseket meghaladó halálozás miatt, másrészt a városból való elvándorlás magas aránya miatt folyamatos népességveszteség tapasztalható. Ezzel együtt jár egyrészt az aktív korú személyek csökkenésével, amivel bizonyos szakmákban munkaerőhiány alakulhat ki, másrészt az idős korosztály részesedésének növekedésével, ami a szociális-egészségügyi ellátórendszerekre egyre nagyobb terhet jelent. A Bács-Kiskun Vármegyei ITP 5.0 Kalocsát a jelentős népességfogyással (5%-os és a feletti) érintett települések közé sorolja, míg a teljes vármegyei szintén 10 további település tapasztalt hasonló ütemű népességcsökkenést a 2015-2020 közötti időszakra vonatkozóan.

Kalocsa 2024. január 1-i lakónépessége 14.966 fő. Az elvándorlások, a születés és elhalálozás kedvezőtlen hatására, a lélekszám lassan csökken. Kalocsa várost a megyei és országos átlagnál magasabb mértékű természetes fogyás jellemzi, az öregedési index 2000. óta folyamatosan növekedett.

A 2022-es népszámlálás során a válaszolók közül Kalocsa város lakosságának 90,2%-as vallotta magát magyarnak, 2,8%-a cigánynak, 1,4%-a németnek, valamint 0,7%-a horvátnak, így ennek megfelelően három helyi nemzetiségi önkormányzat működik a városban. Ugyanezen megkérdezés során a kalocsaiak 38%-a vallotta magát római katolikus vallásúnak, 5,3% református, 1,6% egyéb katolikus, 1,5% egyéb keresztény felekezethez tartozó és 12,8% felekezethez nem tartozó mellett. A római katolikus vallás dominanciája feltehetően azért is mutatkozik meg, mert Kalocsa városa egyházi központi szerepet tölt be a Kalocsa-Kecskeméti Főegyházmegye érseki központjaként.

Az önkormányzat legfőbb célkitűzése a munkanélküliség kezelésére munkahelyteremtés beruházás-ösztönzése. A városban a munkahelyek rendszerváltáskori megszűnését nem követte jelentősebb munkahelyteremtés. A fennmaradó és átalakuló munkahelyek túlnyomó része kapcsolódott és kapcsolódik jelenleg is a közszférához, illetve a szolgáltatási szektorhoz.

A város térségi szolgáltató jellegéből adódik, hogy az állami és önkormányzati szférában dolgozók aránya jelentős. A legnagyobb létszámot felölő munkáltatónak számít Kalocsa Város Önkormányzata, a Kalocsai Járási Hivatal, az oktatási intézmények, a kalocsai Szent Kereszt Kórház, mely szervezetek közfeladatokat ellátó intézményeik által biztosítanak munkalehetőséget a város, és a térség aktív korú lakossága jelentős részének. Jelentős foglalkoztatónak számít még a Kalocsai Vagyonhasznosítási és Könyvvezető Nonprofit Kft., a Fegyház és Börtön, a Gyermekotthon, továbbá a versenyszférába tartozó 3-4 vállalat. A további munkalehetőségeket a multinacionális cégek, valamint a helyi kisvállalkozások, családi gazdaságok biztosítják.

Az utóbbi másfél évtizedben tovább folytatódott a munkalehetőségek csökkenése, mely nem csak a városban volt erőteljes, de a kistérség több településén vált kritikussá. Az agrárgazdaság, mint a kistérség településeinek egyik legfontosabb, olykor egyetlen gazdasági bázisa is folyamatosan átalakult. Az állami gazdaság és a szövetkezetek helyett a családi gazdálkodás kezdett meghonosodni. E tendenciák következtében a kistérség települései is erőteljesen Kalocsa városra lettek utalva. Megindult egyfajta elvándorlás is, elsősorban a fiatalabb korosztály esetében, akik a jobb lehetőségek reményében elsősorban a fővárosban, valamint külföldön próbálnak munkát vállalni. A helyben maradó munkanélküli réteg az önkormányzatnak fontos feladatot jelent.

Bács-Kiskun megyei viszonylatban Kalocsán relatív magas a közfoglalkoztatottak száma. Kalocsa hosszú évek óta vesz részt a közmunkaprogramban, csökkentve ezáltal a munkanélküliséget, növelve a foglalkoztatottságot és a családok megélhetési lehetőségeit. A foglalkoztatottság, a jövedelmi helyzet terén Kalocsa járásának egyik legjobb értékekkel rendelkező települése.

A város fő gazdasági és szolgáltató területei külső munkahelyi övezetet alkotva fogják körül a várost, elsősorban északi, keleti és déli irányból. Elhelyezkedésüket a közlekedési kapcsolatok (51-es főút, vasút) is befolyásolják. Kalocsa elsősorban a kis foglalkoztatotti létszámmal működő családi mikro- és kisvállalkozások otthona. Adottságait tekintve jelentős potenciál van a mezőgazdaságban, azonban a feldolgozó kapacitások visszaszorulása miatt a gazdasági struktúra az ipar felé mozdult el, valamint jelentőssé vált az építőipar is.

A 2012 és 2013 során az államreform nagyban átalakította az önkormányzati szféra működését, jelentős feladatok átkerültek az államhoz, így az alap és középfokú oktatás, orvosi szakellátás, egyes szociális szakellátások, közigazgatási feladatok.

Kalocsa Város Önkormányzata a közszolgáltatások terén a kötelező feladatokon túl számos önként vállalt feladatot is ellát. A közszolgáltatási feladatellátás általánosan egy járási

székhelyű városi szintnek felel meg, alkalmazkodva a lakosságszámhoz, települési jellemzőkhöz.

Kalocsa több mint ezer éve egyházi központ, egyike a legrégebbi alapítású érsekségeknek. Fontos tényező ezen kívül a kalocsai népművészeti kultúra, amelynek megőrzésére és ápolására az önkormányzat számos erőfeszítést tesz. Programsorozatok, változatos sportolási lehetőségek, valamint kiterjedt civil szervezeti élet, erősíti a település társadalmi kohézióját, és térségi vezető szerepét.

Polikrízis korszakának kihatása Kalocsa városára

2020 óta számos olyan egymásból következő és egymást kísérő válságok sokkolták a világ, így ezáltal Magyarország és Kalocsa gazdálkodását és mindennapi életét is, melyekre a közelmúltban nem volt példa. Ezen külső sokkokat három elkülönülő kategóriába lehet sorolni attól függően, hogy miként érintették a társadalmat:

- **Népegészségügyi krízis;**
- **Pénzügyi- és energiakrízis;**
- **Biztonságpolitikai krízis.**

A koronavírusjárvány Magyarországon 2020 márciusában tört ki, melynek több hulláma eltérő arányban érintették Kalocsát. Mint az ismeretes, Magyarország Kormánya a COVID-19 fertőzés hazai megjelenése miatt 2020. március 11-én veszélyhelyzetet hirdetett ki. Veszélyhelyzet – az Alaptörvény 53. cikk (1) bekezdése alapján – az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető elemi csapás vagy ipari szerencsétlenség esetén, valamint ezek következményeinek elhárítása érdekében hirdethető. E helyzet kiváltására alkalmas eseményekről, a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXXVIII. törvény (továbbiakban Kat.) 44. §-a tartalmaz (nem taxatív) felsorolást. E körben a Kat. 44. § c) pontjának ca) alpontja a veszélyhelyzet elrendelésének egyik lehetséges okaként nevesíti a tömeges megbetegedést okozó humánjárványt, vagy járványveszélyt. A veszélyhelyzetre adott válaszok gyors és hatékony megvalósulása érdekében a Kat. 46. § (4) bekezdése veszélyhelyzet idejére sajátos döntéshozatali szabályokat határoz meg, melynek értelmében veszélyhelyzetben a települési önkormányzat képviselő-testületének hatáskörét a polgármester gyakorolja. Azaz a veszélyhelyzet kihirdetésével teljes mértékben átalakult az önkormányzati igazgatás rendszere: a testület központú igazgatást egy egyszemélyi igazgatás váltotta fel.

A járvány első hulláma során a tömeges megbetegedést okozó humánjárvány megelőzése, illetve következményeinek elhárítása érdekében a 45/2020 (III.14) Korm. rendelet 2.§

felhatalmazása alapján Kalocsa városában lévő óvodákban és bölcsődében rendkívüli látogatási szünetet rendeltek el. Ilyen és ehhez hasonló polgármesteri rendeletek voltak hivatottak biztosítani a járványra adott gyors és hatékony reakciót, melyekből 2020-ban és 2021-ben mindösszesen 448 határozat született.

A pandémia hatásai negatívan érintették Kalocsa közösségi életét, mivel a járványügyi szabályoknak megfelelően 2020 nyaráig egyáltalán nem, az azt követő másfél évben pedig váltakozó intenzitással és szabályozások mellett lehetett tömegrendezvényeket tartani az országban. Ezen időszak hatásai a pandémia lecsengését követő évek során is érezhetőek voltak, a közösségi élet csak fokozatosan tudott visszatérni a városba.

Mindez különösen negatívan érintette Kalocsa szolgáltatási szektorát, így a vendéglátóhelyek és éttermek, illetve más mikro- és kisvállalkozások szenvedték meg leginkább a kijárási korlátozást és megváltozó fogyasztói szokásokat. Az aggregált piaci kereslet csak fokozatosan tért vissza a pandémia előtti szintre.

Nem lehet szó nélkül elmenni a koronavírusjárvány természetéből fakadó egészségügyi többletterherre, mely nagy feladatot rótt a kalocsai Szent Kereszt Kórházra is. A védőoltások 2021-ben történő elterjedésének, az átfertőzöttség és az abból következő immunitásnak köszönhetően Kalocsán 2022-re szinte teljesen eltűnt a járványügyi krízis okozta nyomás. Az addig eltelt időben több látogatási tilalom váltotta egymást az önkormányzat által idős emberek részére fenntartott otthonokban, a Bem Apó utcában és a Kunszt József utcában egyaránt.

Habár Magyarország, így Kalocsa is kilábalt a járványügyi veszélyhelyzetből 2022 tavaszára, még ugyanezen év februárjában háború tört ki Ukrajnában. A háborús konfliktus magával hozta a pénzügyi- és energiakrízist is, mely drasztikus hatást gyakorolt a kalocsai önkormányzat gazdálkodására.

2. ábra: Földgáz árának alakulása a holland TTF árutőzsde indexének alapján (forrás: *tradingeconomics.com*)

A Magyar Kormány 2022. júliusában kormányhatározat keretében vette ki az önkormányzatokat a rezsicsökkentés hatálya alól, melynek értelmében azóta csak piaci áron tud Kalocsa város önkormányzata földgázt és villamos energiát vásárolni. Ez a gyakorlatban az előbbi termékkategória esetében közel tízszeres (2. ábra), utóbbinál pedig több mint kétszeres kiadás növekedést jelentett. A drasztikus áremelkedés miatt az önkormányzat kénytelen volt az önként vállalt feladatait jelentős részben átalakítani. Többek között emiatt került bezárásra a Kalocsai Uszoda és Gyógyfürdő. Gyakorlatilag minden, az óvodák és bölcsőde, valamint a szociális intézmények fűtésén kívüli önkormányzati ingatlan rezsiköltségén igyekezett a város spórolni. Ez az ingatlangazdálkodás vonatkozásában jelentős változást hozott – számos épület állaga leromlott, idővel használhatatlanná vált.

Az inflációs nyomás az irányadó kamatok alakulásában is megmutatkozott, ennek megfelelően drágult Kalocsa Város Önkormányzatának folyószámlahitele is az évek során. A növekvő kamatkidadások tovább terhelték a város költségvetését, miközben a polikrízis időszakában a Magyar Kormány számos adónem vonatkozásában jelentett be részleges, illetve teljes elvonásokat a vizsgált időszakban. Ezek összessége tovább rontotta a város pénzügyi helyzetét.

Kalocsa aktualizált SWOT-analízise és vonatkozó cselekvési terve

A SWOT analízis a stratégiaalkotás egyik fontos lépése, mellyel feltérképezhetjük egy piac, iparág, üzlet, termék, szolgáltatás stb. piaci életképességét – mely jelen esetben Kalocsa Város Önkormányzata, míg a piac többi szereplője Magyarország többi önkormányzata. A Helyzetértékelésben leírtak szintéziseként az alábbiakban összefoglaljuk Kalocsa erősségeit és

gyengeségeit, valamint kitekintést teszünk az adottságokból és külső tényezőkből fakadó lehetőségekre és a városfejlődést veszélyeztető tényezőkről:

Erősségek	Gyengeségek
<ul style="list-style-type: none"> • Kivételes történeti és kulturális tradíciók • Gazdag épített örökség • Fejlődő közlekedési infrastruktúra, kiváltképp Kalocsa-Paks Dunahíd (M6-os autópálya közvetlen összeköttetés) • Térségi központi szerep • Oktatási intézmények megléte • Képzett szakmunkás munkaerő • Jelentős kulturális- és sportélet • Egészségügyi intézmények • Paks II. beruházás közelsége 	<ul style="list-style-type: none"> • Terhelt és elöregedett városi infrastruktúra • Elöregedő népesség • Kevés szállóvendég, alacsony számú vendégéjszakák • Önkormányzati ingatlanvagyon állapota • Felújításra szoruló közterületek és épületek • Aktív korú lakosság elvándorlása
Lehetőségek	Veszélyek
<ul style="list-style-type: none"> • Repülőtér jelenléte • Fejleszhető ipari területek • Helyben lévő működőtőke újrabefektetése is helyben történhet • Ipari park és telephely bővítés • Turizmus fejlesztése, új területek bekapcsolása (víziturizmus) • Meglévő oktatási kapacitások bővítése, felsőoktatási visszahozatala • Jó városdiplomáciai kapcsolatok • Jó versenyipiaci kapcsolatok 	<ul style="list-style-type: none"> • Fiatal korosztály (22-35 évesek) elvándorlása • A gazdasági visszaesés esetén a szolgáltató szektor és turizmus csökkenése • Országos közlekedési infrastruktúra-fejlesztések elmaradása • Gazdaságfejlesztési beruházások elmaradása • Kiemelt sérülékenység a rezsiárak vonatkozásában

1. táblázat: Kalocsa város aktualizált SWOT analízise (saját szerkesztés)

A helyzetelemzésből adódóan a város stratégiai kitörési irányait az alábbiakban összegezzük:

a) Szorosabb bekapcsolódás az ország gazdasági vérkeringésébe:

- a. A **Tomori Pál Dunahíd** térségünket nem csak önmagában Tolna Vármegyével, hanem az ország legnagyobb folyamatban lévő beruházásával is összeköti. A Paksi Atomerőmű bővítése, valamint az M6-os autópálya közvetlen kapcsolata olyan versenyképességi előnyt nyújt, amely a következő 5-10 évben kulcsfontosságú lehet Kalocsa számára.
- b. Fontos tény Magyarország kelet-nyugati összeköttetésének vonatkozásában, hogy egyelőre sem a szekszárdi Szent László Dunahíd, sem a dunaújvárosi Pentele híd nem nyújt önmagában magasabb fokú infrastrukturális összekötöttséget a kalocsaihoz képest. Ezen fog jelentősen változtatni az épülő mohácsi Dunahíd, illetve az ahhoz kapcsolódó **M9-es autópálya** déli szakaszának Pécs-Szekszárd-Baja-Szeged irányú közvetlen gyorskapcsolata.

Ezáltal a Szekszárd a déli országrész egyik forgalmi csomópontjává válhat, közvetlen két autópályás bekötöttséggel.

- c. Amíg az M9-es autópálya déli szakasza meg nem épül, addig a Tomori Pál Dunahíd közvetlen szomszédságában nem lesz a kalocsainál többet kínáló híd, tehát a **cselekvési időablak** 2024. júniusában kinyílt, és várhatóan jelen Gazdasági Program érvényessége alatt nyitva is marad.

b) Munkahelyteremtő beruházások:

- a. a város gazdálkodásának kihívásaira (adóerőképesség növelése) és a demográfiai folyamatok megállítására (elvándorlás megfékezése) egyaránt válasz lehet az, ha Kalocsán új munkahelyeket hozunk létre. Ezt a versenypiaci működőtőke típusát tekintve besorolhatjuk a már helyben lévő vállalatok újrabefektetéseként, valamint teljesen új működőtőke idevonzásaként.
- b. Az elmúlt évek rendkívül magas kamatkörnyezete során számos kalocsai vállalat halasztotta el a beruházásait. Ahhoz, hogy most ezeket a befektetéseket itt, Kalocsán hajtsák végre, a vállalkozásokat támogató szakmai és politikai légkör megteremtésére van szükség. Szakmai fórumok szervezése segítséget nyújthat ebben, mely során elősegíthetjük a tudásbázis megosztást, akár a Bács-Kiskun Vármegyei Iparkamara bevonásával.
- c. A teljesen új működőtőke idevonzása kapcsán a Külgazdasági- és Külügyminisztérium, valamint a kapcsolódó szervezete, a **Nemzeti Befektetési Ügynökség (HIPA)** közbenjárása, illetve jó versenypiaci kapcsolatok kialakítása szükséges. Érdemes ennek kapcsán megvizsgálni azt a lehetőséget is, hogy egy, kifejezetten a beruházásösztönzésre specializálódó városi szervezeti alegységet (kft, csoport, ügynökség, stb.) hozzon létre a Kalocsai Önkormányzat, mely így könnyebben tudna kapcsolatot felvenni és tartani piaci partnerekkel, valamint a város lehetőséget is biztosíthatna a kiemelt partnerkezelés által ún. „egyablakos ügyintézésre” is, melyet akár egyaránt alkalmazhatnának újonnan idetelepülő és a már ittlévő vállalatok.

c) Idegenforgalom fejlesztése:

- a. **Egyház-turizmus**: Az önkormányzat és az érsekség kapcsolatának maradéktalan rendezése után lehetőség nyílik egy minden eddiginél mélyebb együttműködés kialakítására, melynek szükségszerűen a turizmust is érintenie kell. Az épített történelmi örökség, és a vallási-kulturális hagyaték egyik legnagyobb fenntartójaként az Főegyházmegyével szorosan együttműködve

lehet a turizmust ismét életre hívni Kalocsán. Ennek egyik eleme lehet például a Magyar Zarándokút Önkormányzati Társulás és kapcsolódó projektjei.

- b. **Fesztivál- és gasztroturizmus:** Fontos megemlíteni a nagy múltú visszatekintő Kalocsai Paprikafesztivált, mint a kalocsai gasztroturizmus egyik jelentős eseményét, amely városmarketing értékére továbbra is építeni kell. Másik, nagy múltú rendezvény a Dunamenti Folklórfesztivál, melynek hagyományőrzési és széleskörű nemzetközi hírnevét megőrzendő ismét célszerű megrendezni.
- c. **Gyógyturizmus, sport és rekreáció:** A jó adottságok révén Kalocsa könnyen csatlakozhat a nemzetközi sport és rekreációs turizmusba. Habár az Eurovelo 6 magyarországi részén a Dunapataj és Fajsz közötti szakaszon nincs aszfaltburkolat, Európa kelet-nyugati kerékpáros összeköttetését biztosító út így is forgalmas. Érdeemes megvizsgálni, hogy az ilyen jellegű turisztikai energiákba hogyan lehet Kalocsát, illetve a Meszesi Dunapartot becsatornázni. Hasonlóan fontos a Kalocsai Uszoda és Gyógyfürdő felújítása, a gyógymedence ismételt üzemképessé tétele, mely újabb látogatókat vonzhat majd városunkba

d) Fenntartható városfejlesztés:

- a. Az elmúlt évek megmutatták, hogy milyen magasfokú kiszolgáltatottsággal bír a kalocsai önkormányzat ingatlangazdálkodása a piaci rezsiáraknak. Ennek kapcsán érdemes megvizsgálni minden korszerűsítési forrásbevonás lehetőségét, melyekkel akár már rövid távon is csökkenthetők a város ilyen irányú ráfordításai. Egyúttal mérsékelhető az önkormányzat klímálábnyoma, hiszen a korszerűsítés mellett nem csak energiafelhasználás megtakarítása, hanem megújuló energiaforrások felhasználására is sor kerülhet.
- b. Felvéve a küzdelmet a globális felmelegedés okozta kihívásokkal, az önkormányzatnak célszerű minden jövőbeni beruházása kapcsán szem előtt tartania a minél nagyobb fokú zöldterület gondozást, mely nem csak a meglévő növényzet kezelése, hanem új és hatékonyabb zöldfelület kihasználását biztosíthatja. Ehhez nagy mértékben járulna hozzá egy városi komposztáló, illetve új városi fásítási és virágültetési program, a megfelelő locsolórendszerek egyidejű kialakításával.

e) Oktatás:

- a. Az oktatási intézményekre érdemes úgy tekinteni, mint a negatív irányú kalocsai demográfiai folyamatok megállításának egyik legfőbb eszközét. A város fenntartásában már csak az óvodák és a bölcsőde van, ám az általános- és

középiskolák támogatása is kiemelt prioritást kell, hogy élvezzen. Az elvándorlás jelenleg már középiskolás korban elkezdődik, hiszen a helyi intézményeknek most már nem csak Kecskeméttel és Bajával, hanem immár Pakssal is versenyeznie kell. Ebben a kiélezett versenyben egy olyan oktatáspolitikát lenne érdemes folytatni, melynek keretében a versenypiaci szereplők oktatásba történő magasabb fokú integrálását támogatná a város. Ilyen lehet ún. szakképzési hub-ok létrehozása, melyek nem csak a kalocsai diákok magasabb szintű készségfejlesztését, de a biztosabb és közvetlenebb munkaerőpiaci elhelyezkedésüket is segítené. Mindebből következik a szakképzett munkaerő elvándorlásának a szükséges mérséklése.

- b. Meg kell vizsgálni annak a lehetőségét, hogy Kalocsán ismét legyen valamilyen felsőoktatás. Ehhez olyan felsőoktatási intézményekkel kell felvenni a kapcsolatot, melyek tudományos diszciplináris vetülete releváns lehet Kalocsa és térségének karakterisztikájában, így például nukleáris ipar, vagy agrártudományok vonatkozásában. A felsőoktatási szakképzések (FOSZK) olyan ingyenes felsőfokú tanulmányokat biztosítanak a hallgatóknak, ahol a tudásmegszerzés a gyakorlati megismerés elsajátításán alapszik – ezek államilag támogatott képzések, ezek akkreditációja pedig a helyi versenyszféra elemi érdeke. Amennyiben a közeljövőben lenne alkalmas felsőoktatási képzés a városban, úgy a középiskolás kor utáni pályakezdők elvándorlása is mérsékelhető lenne.

A felsorolt kitörési irányok megvalósulására párhuzamosan, minden stratégiai cselekvési területen felmutatott aktivitás esetén lehetne fejlődő pályára állítani a várost. A közeljövőben a kalocsai és térségbeli fejlesztések alapjául a „Közép-Duna menti térségfejlesztési feladatok ellátása” elnevezés alatt tervezett projektek, így a Paksi Atomerőmű kapacitásának fenntartásához kapcsolódó területfejlesztési-, közlekedési-, infrastruktúrafejlesztési programok, illetve a lokalizációs minimum eléréséhez szükséges vállalkozásfejlesztési programok megvalósítása szolgálhat (pl. szálláshelykialakítás, és az ahhoz kapcsolódó járulékos fejlesztések).

Pénzügyi gazdálkodás, adópolitika

A távlati célok eléréséhez már rövidtávon is, elsősorban az önkormányzati gazdálkodás további stabilizálása a cél. A megvalósult átszervezések is ezt a célt szolgálták, a helyi szinten első sorban a kiadások szigorú átvilágításával, és a működés formáinak átalakításával történtek meg. Az öt éves kitekintésű gazdasági program végrehajtásának egyik alapfeltétele a kiszámítható, stabil pénzügyi háttér fenntartása. Az önkormányzatok gazdálkodása elválaszthatatlan az államháztartástól, annak egyik alrendszerét jelenti.

Kalocsa Város Önkormányzatának a ciklus időszakára vonatkozó költségvetéseinek prognosztizálásához az adott pénzügyi szabályozókból, a feladatokból és gazdasági adottságokból kell kiindulni.

Külső finanszírozású működési célú költségvetési hiányt az önkormányzat összevont, azaz intézményekkel együttesen vett, konszolidált költségvetési mérlege nem tartalmazhat a vonatkozó törvényi előírás szerint. A külső finanszírozású működési költségvetési hiány törvényi tilalma azt jelenti, hogy a tervezett működési költségvetési hiányt fedeznie kell a belső finanszírozási bevételeknek (előző évi költségvetési maradvány igénybevétele működési célra, vagy lekötött bankbetét feloldása működési célra, bár utóbbit várhatóan hamarosan új törvénymódosítással megváltoztatja a törvényhozás).

A működési költségvetési bevételek (főként az állami feladatalapú, normatív támogatás, adó- és adójellegű bevételek, kisebb részben tulajdonosi bevételek, bérleti díjak, térítési díjak, számlázott szolgáltatások) közgazdaságilag megalapozott, reális összegű tervezése, valamint az előző évi költségvetési maradvány működési célra igénybe vett része felső határt szab a működési költségvetési kiadásoknak.

Ennek a gazdasági folyamatnak ugyanakkor akadálya lehet a kereslet alacsony szintje, továbbá a kereslet és a kínálat különbözősége. Az önkormányzati költségvetés forrásszabályozása meglehetősen szűk mozgásteret biztosít.

Az önkormányzat saját bevételeiből teljesítendő kiadások (intézményfinanszírozással együtt) összege 2025. évi eredeti előirányzatok szerint 1 436 261 e Ft, melyből 218 917 e Ft összeget tesz ki (15,24%) az önként vállalt feladatok saját bevételekből történő finanszírozási igénye. A 2025. évre tervezett 1 436 261 e Ft saját bevételből 96 514 e Ft (6,72%) a vagyonértékesítésből származó bevételi előirányzat.

A fejlesztési igények, illetve szükségszerűségek is rákényszerítik az önkormányzatot, hogy vizsgálja felül a kötelező és nem kötelező feladatok arányát, mértékét. A belső források feltárása mellett a fejlesztési hitel lehet forrása a felhalmozási jellegű tervek fedezetének,

amennyiben az önerő igény előző évek költségvetési maradványa bevételi forrásból nem fedezhető.

Az Önkormányzat 2024. év végén **14 444 e Ft hitelállománnyal** rendelkezett, a 2014. évi sportfejlesztések fedezetét szolgáló hitel miatt.

A helyi iparüzési adóbevétel abból a szempontból is központi szerepet foglal el az önkormányzati bevételek között, hogy az 1 főre vetített mértéke (adóerő) befolyásolja, hogy a szociális és egyéb feladatokhoz milyen mértékű állami támogatást igényelhet az önkormányzat. Mivel Kalocsa város **helyi iparüzési adóból származó bevételének 1 főre jutó összege jelenleg 39.343 Ft**, így az önkormányzat működésének finanszírozásában továbbra is jelentős szerepe van az állami finanszírozásnak. Nehézséget okozhat az adóerő-képesség szabályainak kedvezőtlen változása, mely a bevételek esetében további csökkenést okoz.

A központi állami támogatások, illetve bizonyos pályázatok szempontjából kiemelt jelentőségű az egy főre jutó iparüzési adóerőképesség mutató, melynek alakulását az alábbi táblázat mutatja be a 2014-2025. évekre vonatkozóan:

Megfigyelés sorszáma	Költségvetési év	Adóerő-képesség			Lakosság		1 főre jutó iparüzési adóerő-képesség (Ft/fő)
		Év	Iparüzési adóalap (Ft)	Iparüzési adóerő-képesség (Ft)	Időpont	Fő	
1	2014	2012	18 777 716 000	262 888 024	2013.01.01	17 169	15 312
2	2015	2013	21 225 337 000	297 154 718	2014.01.01	17 005	17 475
3	2016	2014	22 181 077 000	310 535 078	2015.01.01	16 833	18 448
4	2017	2015	23 284 533 681	325 983 472	2016.01.01	16 629	19 603
5	2018	2016	20 843 588 574	291 810 240	2017.01.01	16 495	17 691
6	2019	2017	22 797 607 003	319 166 498	2018.01.01	16 302	19 578
7	2020	2018	27 274 088 775	381 837 243	2019.01.01	16 106	23 708
8	2021	2019	26 498 952 542	370 985 336	2020.01.01	15 917	23 307
9	2022	2020	27 200 319 217	380 804 469	2021.01.01	15 682	24 283
10	2023	2021	30 564 908 643	427 908 721	2022.01.01	15 388	27 808
11	2024	2022	38 287 501 401	536 025 020	2023.01.01	15 162	35 353
12	2025	2023	42 057 403 281	588 803 646	2024.01.01	14 966	39 343

2. táblázat: Kalocsa város adóerőképessége (saját szerkesztés)

Ahogy a 2. táblázatban is látható, a „Költségvetési év” mindig 2 évvel többet mutat az „Év”-nél, mivel egy adott üzleti év bevallását a következő év május 31-ig teljesítik az adózók, és az ezekben mutatkozó „Iparüzési adóalap,” „Iparüzési adóerő-képesség,” illetve az „1 főre jutó iparüzési adóerő-képesség” adatokat, melyeket a bevallás évének júliusában szolgáltat az önkormányzat Államkincstár részére, a két évvel későbbi állami támogatásainál, illetve a szolidaritási hozzájárulásnál alkalmazza az magyar állam. Tehát az idej, 2025. évre vonatkozó

96 514 e Ft szolidaritási hozzájárulást a 2024. évben a 2023. üzleti évvel kapcsolatosan bevallott 42 057 403 281 Ft iparüzési adóalap, a 2024. január 1-i lakosságszám, illetve a költségvetési törvényben lévő paramétertábla és képlet alapján határozták meg miniszteri rendeletben.

Az önkormányzatnak figyelnie kell arra is, hogy a legutolsó 2024. évben a 2023. üzleti évvel kapcsolatosan bevallott 42 057 403 281 Ft iparüzési adóalap mintegy 9,85%-kal magasabb az egy évvel korábbi értéknél (2022. üzleti év: 38 287 501 401 Ft), ám a városnak befizetett iparüzési adó csak 1,7%-kal növekedett. Ennek alátámasztása, hogy a 2023. évi bevételi tényadat 904 141 000 Ft, míg a 2024. évi korrigált bevételi tényadat 919 483 000 Ft volt. Az ilyen mértékű eltérés nem csak nehezíti az önkormányzat prudens költségvetési politikája során az adott tárgyévi költségvetés pontosabb összeállítását, de jelentősen rontotta például a Versenyképes Járások Program (továbbiakban: VJP) bázisaként megállapított értéket – így ha 2025-ben a tervezetthez képest arányaiban pontosabban érkeznek be helyi iparüzési adóbevételek, akkor az meglehetősen csökkenti az állam által a VJP keretében nyújtott támogatás mértékét, ennél a példánál maradva 15 342 000 Ft-al.

Egy adott költségvetési évre vonatkozó, az állami támogatások szempontjából kiemelt jelentőségű egy főre jutó iparüzési adóerőképesesség mutató a kettővel megelőző évi iparüzési adóalap, illetve az egyvel megelőző év január 01. állapot szerinti lakosságszám hányadosaként kerül meghatározásra. Így a legfrissebb, a 2025. évre vonatkozó értéke 39.343 Ft/fő, amely mintegy 256,94 %-kal magasabb a megfigyelési időszak kezdeti, 15.312 Ft/fő értékénél. Az iparüzési adóalap emelkedése mellett ehhez hozzájárult természetesen az sajnálatos tény is, hogy a lakosságszám 11 év alatt 17.169 főről 14.966 főre csökkent, amely mintegy 2.203 főnyi, illetve 12,83 %-os csökkenés.

A helyi adók esetében az önkormányzat célja, hogy az adóztatás biztosítsa az önkormányzat stabilitását, biztos bevételi forrása legyen a városnak, ugyanakkor igazságos, és méltányos is legyen az adófizetők részére.

A vagyon típusú adók közül az építményadó alkalmazza az önkormányzat. Az építményadó éves mértéke az adóalap 5000 m² –t meg nem haladó része után 1050,-Ft/m²/év, az adóalap 5000 m²-t meghaladó része után 825,-Ft/m²/év. **A 2025. évre az építményadóból származó bevétel 227 107 e Ft.**

Az önkormányzat által bevezetett idegenforgalmi adó mértéke 1999.-től vagyis a bevezetés kezdete óta 300,- Ft /vendégéjszaka. Idegenforgalmi adó fizetési kötelezettség egyebekben csak a fizető-vendéglátó egységeket terheli. A befolyt adó ugyan a költségvetési bevételek kis hányadát érinti, azonban elmondható, hogy a pandémia előtti években folyamatos 10-30 %

közötti emelkedést mutatott, majd érthető okokból visszaesett. 2025-ben a tervezett idegenforgalmi adóból származó bevétel 1 603 e Ft.

A város gazdasági potenciálja növekedett, ami az iparüzési adóbevétel számottevő növekedését is jelentette. Ebben a legnagyobb részt a városunkban hosszabb ideje letelepedett és stabil gazdálkodást folytató vállalkozások képviselik.

A nagyságrendje miatt önkormányzat szempontjából legjelentősebb, jellegénél fogva a helyi adóalanyok jövedelemtermelő képességének alakulását jól jellemző iparüzési adó alapjának 2012-2023. üzleti években történő alakulását az alábbi táblázat mutatja be

Év	Iparüzési adóalap (milliárd Ft)	Változás előző évhez képest (+/- milliárd Ft)	Változás előző évhez képest (+/- %)	Százalékos szint (2012. évi adat = 100 %)
2012	18,778	---	---	100,00%
2013	21,225	2,447	13,03%	113,03%
2014	22,181	0,956	4,50%	118,12%
2015	23,285	1,104	4,98%	124,00%
2016	20,844	-2,441	-10,48%	111,00%
2017	22,798	1,954	9,37%	121,41%
2018	27,274	4,476	19,63%	145,24%
2019	26,498	-0,776	-2,85%	141,11%
2020	27,2	0,702	2,65%	144,85%
2021	30,564	3,364	12,37%	162,76%
2022	38,287	7,723	25,27%	203,89%
2023	42,057	3,77	9,85%	223,97%

3. táblázat: Iparüzési adóalap változása 2012-2023 között (saját szerkesztés)

A helyi adóalanyok iparüzési adóalapja a 2012-2023. üzleti években évente átlagosan 2,116 milliárd Ft-tal, összesen 11 év alatt mintegy 23,279 milliárd Ft-tal, azaz 223,97 %-kal nőtt az induló 2012. évi értékhez képest, míg ugyanezen időszak kumulatív inflációja 72,24% volt.

A többi helyi adó, illetve átengedett központi adó bevételi előirányzatainak teljesülése meglehetősen stabil képet mutat, minimális szóródással.

Az állami támogatások további mérséklése, valamint a működési célú hitelfelvétel korlátozottsága következtében a saját bevételek jelentősége megnőtt. Ezen belül a legnagyobb részt a helyi adók és gépjárműadó jelenti. A 2020-as évtől kezdődően a rendkívüli helyzetre tekintettel a gépjárműadó önkormányzatot megillető részéből származó bevétel 0 Ft.

Költségvetési egyensúly, feladatfinanszírozási szerkezet, kitekintés

Költségvetési jogcímek összefoglaló jelleggel	Kiadási előirányzat (ezer Ft)
Önkormányzati jogalkotás, általános igazgatás és végrehajtás	240 209
Kalocsai Vagyonhasznosítási és Könyvvezető Nonprofit Kft. támogatása (általános támogatás közintézmények üzemeltetésére, ingatlangazdálkodásra, kommunális és egyéb városüzemeltetési feladatok ellátására), ill. a cég közfoglalkoztatási tevékenységekre és KalocsaTV működtetésére, uszoda üzemeltetésére	772 389
Kalocsai Innovációs és Közművelődési Központ Nonprofit Kft. általános támogatása (város kulturális, hagyományőrző, sport-, és szabadidős és más hasonló közösségi rendezvények lebonyolítása, színház működtetése, alapító okiratban szereplő egyéb feladatok ellátása), ill. a nyilvános könyvtári és közművelődési alapfeladatok ellátására	153 276
Egyéb humáncélú támogatások (kiváló tanulók, pedagógusok elismerése; sikeres nyelvvizsga díj; alaptívány, társadalmi és civil szervezetek támogatása; Kalocsai Polgárőr Egyesület támogatása; Kalocsa Város Cigány Nemzetiségi Önkormányzat támogatása; Sport- és ifjúsági szervezetek, GYIÖK és egyéb sportcélú kiadások; partnervárosi kapcsolatok és tanulók tanulmányútja)	41 600
Építmények, épületek üzemeltetése, önkormányzati vagyongazdálkodás (általános)	37 367
Lakosságnak juttatott támogatások, szociális rászorultsági jellegű ellátások, valamint egészségügyi jellegű támogatások, kiadások	83 991
Víztermelés, vízkezelés	6 859
Közutak, hidak üzemeltetése, fenntartása	39 331
Közvilágítás	69 892
Ár- és belvízvédelemmel összefüggő tevékenységek	20 080
Környezetvédelmi feladatok	5 250
Egyéb városüzemeltetési feladatok	15 362
Közterület felügyelet	16 002
Önkormányzati általános feladatok összesen	1 501 608

4. táblázat: *Költségvetési jogcíme összefoglaló jelleggel a 2025. évi költségvetésben*
(saját szerkesztés)

Az önkormányzat általános feladatokkal kapcsolatban két teljesen önkormányzati tulajdonban lévő nonprofit cég működését finanszírozza, ezek a:

- **Kalocsai Vagyonhasznosítási Nonprofit Kft.**, mely a közintézmények üzemeltetéséért, ingatlangazdálkodásért, kommunális és egyéb városüzemeltetési feladatok lát el, illetve többek között a Kalocsai Uszoda és Gyógyfürdő üzemeltetője, valamint a KalocsaTV fenntartója;
- valamint a **Kalocsai Innovációs és Közművelődési Nonprofit Kft.**, mely a város kulturális, hagyományörző, sport-, és szabadidős és más hasonló közösségi rendezvények lebonyolításáért, a színház működtetéséért, illetve egyéb, az alapító okiratban szereplő feladatok ellátásáért felel.

A két önkormányzati cég törvényi kötelezettségéből fakadóan az adott tárgyévra benyújtott üzleti tervek alapján működik, év végén pedig aszerint számol el. Mindez számos, az önkormányzat szervezeti rendszerében már meglévő, kialakult és jól bevált készségek és munkakörök duplikációját feltételezi, mely a redundáns működés révén pazarláshoz vezethet. Habár a céges szervezeti forma esetében egyes adónemek tárgyév végén történő visszaigénylése kapcsán szólhatnak érvek, ám hosszútávon az önkormányzatnak nagyobb kontrollt jelentene, ha a cégek a jövőben intézményekként funkcionálnának. Intézményi formában ezen szervezetek gazdálkodását a Polgármesteri Hivatal Pénzügyi Főosztálya közvetlenül tudná irányítani és tervezni, az intézményi vezetőkkel és a választott városvezetéssel egyetértésben.

A 2025. évi költségvetés előirányzatai szerint a Kalocsai Innovációs és Közművelődési Nonprofit Kft. működésében a cég által ellátott feladatokban 112 678 e Ft az önkormányzati önerő, többlettámogatás mértéke, amely a cég teljes önkormányzati támogatásának a 73,51%-a.

Kalocsa városa kiemelt figyelmet fordít az infrastrukturális feladatok ellátására is, hiszen különböző jogcímeken mintegy 188 891 e Ft kiadást irányzott elő az önkormányzat képviselő-testülete a város 2025. évi költségvetésében. Ezek közül jut például közutak és hidak üzemeltetésére, fenntartására, ár- és belvízvédelemre, víztermelésre és kezelésre, illetve építmények és épületek üzemeltetésére, valamint az önkormányzati vagyongazdálkodásra, egyéb városüzemeltetési feladatokra is.

Fontos továbbá a különböző humáncélú támogatások megléte is, melyekre Kalocsa Város Önkormányzata mindösszesen 125 591 e Ft-ot fordít 2025. évben. Ezek közül is kiemelkedőnek

tekinthető a lakosságnak juttatott támogatások, szociális rászorultsági jellegű ellátások, valamint egészségügyi jellegű támogatások finanszírozása, melyre 83 991 e Ft-ot irányzott elő Kalocsa Város Önkormányzatának képviselő-testülete a 2025. évre. Kiemelt prioritás a kalocsai civil, sport- és ifjúsági szervezetek, alapítványok támogatása is, melyekre 24 959 e Ft-ot tervez költeni a város 2025-ben.

Intézmény	Önkormányzati támogatás (e Ft)	Önkormányzati támogatásból állami támogatással fedezett rész (e Ft)	Önkormányzati önerő (e Ft)	Önkormányzati önerő (%)
Kalocsai Polgármesteri Hivatal	429 789	244 440	185 349	43,13
Szociális Központ	466 395	453 208	13 187	2,83
Kalocsa Város Óvodája és Bölcsődéje	633 793	674 974	-41 181*	-6,5*
Viski Károly Múzeum	49 857	29 378	20 479	41,08
Kalocsai Közétkeztetési Intézmény	253 085	231 717	21 368	8,44
	1 832 919	1 633 717	199 202	10,87

5. táblázat: Intézmények önkormányzati támogatása a 2025. évi költségvetésben (saját szerkesztés)

*Az óvodák és bölcsőde üzemeltetésével kapcsolatos közüzem díjak azonban a Kalocsai Vagyonhasznosítási és Könyvvezető Nonprofit Kft.-t terhelik, tervadatuk szerint 41 181 e Ft összegben. Így az önkormányzati önerős támogatás összességében 0 e Ft (0%) az óvodai és bölcsődei feladatok vonatkozásában a tervezet szerint.

Évek óta megfigyelhető az a kedvező jelenség, hogy egy-egy költségvetési évben ténylegesen, tényszámok alapján jóval nagyobb összegű többlet, költségvetési maradvány képződik meg, mint az általános tartalékként tervezett összeg, a költségvetés végrehajtása, a tényszámok jóval kedvezőbb képet mutatnak költségvetési, pénzügyi egyensúly szempontjából, mint a tervszámok, az előirányzatok. Ennek legfőbb oka, hogy bizonyos kiadási előirányzatok (főként a bér- és járulék előirányzatok) rendre tervezett szint alatt teljesülnek.

A stabil évközi pénzgazdálkodás fenntartása és a tervezhetőség érdekében a pénzügyi osztályvezető minden hó legkésőbb 10. napjáig elkészíti az önkormányzat és intézményei adott havi olyan likviditási tervét, mely a tervidőszak kezdő időpontjában meglévő pénzeszköz állomány, a tervidőszakban esedékes, és várhatóan pénzforgalmilag ténylegesen teljesülő bevételek közgazdasági szempontból megalapozott becslésével határozza meg a tervidőszakban teljesíthető kiadásokat.

A kötelezettségek pénzügyi teljesítése terén az Önkormányzat és intézményei a lejárt tartozástól való mentességre törekednek folyamatosan.

A költségvetési, pénzügyi egyensúly fenntartását szolgáló, jelenleg alkalmazott és az elkövetkező 5 évben is alkalmazandó tervezési és előirányzatgazdálkodási alapelvek

- Külső finanszírozású működési célú költségvetési hiányt az Önkormányzat összevont, azaz intézményekkel együttesen vett, konszolidált költségvetési mérlege nem tartalmazhat a vonatkozó törvényi előírás szerint. A külső finanszírozású működési költségvetési hiány törvényi tilalma azt jelenti, hogy a tervezett működési költségvetési hiányt fedeznie kell a belső finanszírozási bevételeknek (előző évi költségvetési maradvány igénybevétele működési célra, vagy lekötött bankbetét feloldása működési célra, mely utóbbi várhatóan törvényi változás alapján nem lesz elérhető a jövőben).
- A működési költségvetési bevételek (főként az állami feladatalapú, normatív támogatás, adó- és adójellegű bevételek, kisebb részben tulajdonosi bevételek, bérleti díjak, térítési díjak, számlázott szolgáltatások) közgazdaságilag megalapozott, reális összegű tervezése, valamint az előző évi költségvetési maradvány működési célra igénybe vett része felső határt szab a működési költségvetési kiadásoknak.
- Rendkívüli állami támogatás eredeti bevételi előirányzatként nem tervezhető, tekintettel annak teljesen bizonytalan, tervezhetetlen összegére. E tény azonban nem zárja ki az Önkormányzatot a rendkívüli önkormányzati támogatásra való pályázás lehetőségétől.

- Az adó- és adójellegű bevételek, valamint a helyi adóhatóság által kezelt egyéb közhatalmi bevételek eredeti előirányzatai az előző évi tényadatok, illetve az esetleges változó körülmények együttes mérlegelése alapján történik. A negyedévi adóanalitikai nyilvántartások zárását követően e bevételi előirányzatok módosítására kerülhetnek költségvetési rendeletmódosítások alkalmával oly módon, hogy azok összegében mindazon már meglévő, illetve tárgyévben előírandó követelésállományok megjelennek, melyek fizetési határideje tárgyévre, vagy azt megelőző időszakra esik, és a vonatkozó jogszabályok szerint nem minősülnek behajthatatlan követelésnek.
- Fejlesztési hitelfelvétel, hitellehívás bevételi előirányzat érvényes hitelszerződés hiányában nem kerülhet tervezésre. Ez azonban nem zárja ki azt, hogy az év során olyan módosító körülmény áll elő, hogy valamely projekt megvalósításához hitelfelvétel válik szükségessé. Az esetlegesen szükségessé váló hitelfelvétel bevételi előirányzatának beépülése költségvetési rendeletmódosítást igényel. Érvényes hitelkeret szerződéshez ezen felül szükséges a Képviselő-testület tárgyi határozata, a finanszírozó pénzintézet által elfogadott szerződés, valamint a legtöbb esetben a kormány engedélye. Kormányengedély hiányában a hitelszerződés törvény erejénél fogva semmis.
- Valamely költségvetési kiadási előirányzat emelésére vagy valamely költségvetési bevételi előirányzat csökkentésére vonatkozó indítvány, javaslat, előterjesztés bármely arra egyébként jogosult részéről érvényesen csak úgy tehető meg, amennyiben az indítványban, javaslatban, előterjesztésben hitelt érdemlő módon, közgazdasági szempontból megalapozottan kifejtésre kerül, hogy a költségvetési egyenlegromlás milyen pótlólagos bevételi forrás beépítésével, vagy kiadási előirányzat csökkentésével semlegesítendő.
- Az intézményi saját bevételek tervezettnél alacsonyabb szintű teljesülése esetén az intézmény kiadási előirányzatait is csökkenteni kell a szóban forgó elmaradás összegével megegyező mértékben a legalább negyedévente végrehajtandó költségvetési rendeletmódosítások, de legkésőbb a tárgyév december 31-ei fordulónappal készült költségvetési rendeletmódosítás alkalmával.
- Az intézmények esetében a tárgyévre elszámolandó, előirányzatként még nem tervezett, meghatározott célhoz kötött pótlólagos források (főként pályázati források) összegének erejéig az intézményvezető az intézmény érintett bevételi előirányzatait saját hatáskörben megemelheti. Az intézményvezető az intézmény kiadási előirányzatait saját hatáskörben olyan összegben és szerkezetben emelheti meg, amelyet a célhoz kötött forrás megkíván, azonban a már tervezett kiadási előirányzatok ahhoz nem nyújtanak fedezetet. A célhoz kötött pótlólagos forrás pótlólagos kiadási előirányzattal le nem kötött része a központi, irányító szervi támogatás

bevételi előirányzat azonos összegű csökkentésével semlegesítendő. E saját hatáskörű módosítást az intézményvezető megfelelő dokumentumokkal alátámasztott írásbeli kérelme alapján a polgármester hagyja jóvá, egyúttal gondoskodik arról, hogy a jóváhagyott módosítás a költségvetési rendeleten annak soron következő módosítása alkalmával átvezetésre kerüljön.

- Közhatalmi bevételek, működési bevételek, felhalmozási bevételek előirányzatoknál tervezett intézményi saját bevételek tervezettnél magasabb szintű pénzforgalmi teljesülése esetén a túlteljesített összeg felhasználásáról, illetve kiadási előirányzatok közötti beépítéséről az intézményvezető saját hatáskörben írásban dönt. Az intézményvezető az írásba foglalt döntése dokumentumát a Kalocsai Polgármesteri Hivatal illetékes szervezeti egységéhez (Pénzügyi osztály) eljuttatja. Ezen előirányzat változások a legalább negyedévente végrehajtandó költségvetési rendeletmódosítások, de legkésőbb a tárgyév december 31-ei fordulónappal készült költségvetési rendeletmódosítás alkalmával átvezetésre kerülnek a költségvetési rendeleten.
- A Képviselő-testület az intézmények működéséhez biztosított önkormányzati támogatást, központi, irányító szervi támogatást olyan ütemben és mértékben bocsátja az intézmények rendelkezésére, hogy azok működőképessége biztosított legyen. Az intézmények az önkormányzati támogatást tervezett kötelezettségvállalásaik és az azokból származó fizetési kötelezettségek, illetve saját bevételeik időbeli üteme, a költségvetési számlájukon, házi pénztárukban lévő szabad pénzeszközök figyelembevételével vehetik igénybe a polgármester, illetve az általa írásban kijelölt, a Kalocsai Polgármesteri Hivatal köztisztviselői állományába tartozó személy írásbeli engedélyével.

Településfejlesztési célok, követelmények

Az elmúlt években (évtizedben) számos területen volt lehetősége Kalocsa Városának a fejlődésre, fejlesztésre. Néhol csak részleges javulást sikerült elérni (pl. csapadékvízvezeték csak némely városrészt érintette, az épületenergetikai fejlesztések csak némely épületre terjedhettek ki), néhol teljes megújulásra került sor (pl. közvilágítási hálózat), néhol pedig forráshiány, pályázati lehetőség hiánya miatt semmi előrelépés nem történt (pl. úthálózat rekonstrukciója).

A fejlesztések forrása tekintetében a jelen program időtávja (2025-2029) két nagy támogatási rendszer szempontjából is szemlélendő. Egyik a jelenleg is tervezhető **európai uniós költségvetési ciklus (2021-2027)**, másik pedig a „**Közép-Duna menti térségfejlesztési feladatok ellátása**” elnevezés alatt megvalósuló projektek a **Paksi Atomerőmű** kapacitásának fenntartásához kapcsolódó területfejlesztési-, közlekedési-, infrastruktúrafejlesztési programok keretében. Mindezek mellett az önkormányzatnak lehetőségéhez és anyagi helyzetéhez mérten érdemes olyan kisebb, de a lakossági igények szempontjából feltétlenül fontos fejlesztéseket és beruházásokat önerőből is végrehajtania, melyekre nem állnak rendelkezésre pályázati források. Az önerő kiegészítéséhez meg kell vizsgálni piaci partnerek, és városdiplomáciai eszközökkel olyan érdekelt felek hozzájárulását is, akikkel közösen lehetne egyes fejlesztéseket végrehajtani.

Folyamatban lévő TOP Plusz pályázatok

Kalocsa Város Önkormányzata jelenleg három elnyert infrastrukturális jellegű TOP Plusz pályázat szakmai előkészítésén, és egy megvalósításán dolgozik, melyek nagy mértékben hozzájárulnak a város fejlesztéséhez. Fontos kiemelni, hogy ezen fejlesztések jól idomulnak a város elfogadott ITS I. számú módosításához, valamint TOP Plusz-os pályázatok lévén összhangban vannak a Bács-Kiskun Vármegyei ITP 5.0-val.

Jelen Gazdasági Program (2025-2029) alatt fognak várhatóan ezek az infrastrukturális városfejlesztések megvalósulni, melyek egyaránt szolgálják a helyi közösség érdekeit. Van olyan beruházás is, amely várhatóan a Gazdasági Program érvényének már az elején megvalósul, így a távlati stratégiaalkotást már ennek esetében is érdemes megfontolni.

Projekt kódszáma	Projekt megnevezése	Projekt megvalósításának kezdete	Projekt várható befejezése	Támogatás intenzitása
TOP_PLUSZ-1.2.1-21-BK1-2023-00056	Élhető település - közösségi terek fejlesztése Kalocsán	2024. április 11.	2027. október 11.	bruttó 755 millió Ft
TOP_PLUSZ-3.3.1-21-BK1-2022-00019	Petőfi utcai tagóvoda bővítése Kalocsán	2022. szeptember 1.	2025. augusztus 31.	bruttó 550 millió Ft
TOP_PLUSZ-3.3.1-21-BK1-2022-00023	Óvoda és bölcsőde fejlesztése Kalocsán	2026. július 30.	2029. április 30.	bruttó 300 millió Ft
TOP_PLUSZ-2.1.1-21-BK1-2024-00054	Kalocsai Csajda Gyógyfürdő energetikai fejlesztése	2025. március 1.	2027. július 31.	nettó 1 milliárd Ft

6. táblázat: Folyamatban lévő TOP Plusz fejlesztések Kalocsán (saját szerkesztés)

A folyamatban lévő infrastrukturális jellegű TOP Plusz pályázatok kapcsán az alábbi műszaki tartalmak érhetőek el és az alábbi társadalmi hatásokat remélhetjük azok által:

- **Élhető település** – közösségi terek fejlesztése Kalocsán: A projekt három főtevékenységet (B/C/D) érintő fejlesztések valósulnak meg, melyek együttes társadalmi hatását érdemes vizsgálni:
 - „B” főtevékenység a *Belterületi zöldinfrastruktúra* fejlesztés keretében az önkormányzati tulajdonban lévő, 1381 hrsz-ú, régi KRESZ park területén egy kb. 400 fm hosszú rekortán burkolatú futópálya kerül kialakításra
 - „C” főtevékenység *Közösségi, kulturális, sportolási infrastruktúra*, IKT és okos települési fejlesztések keretében tervezett a Meszesi-Duna part infrastrukturális fejlesztése. Rendezvénytér, rendezvény- és konferencia épület, valamint sétány kialakítása és sportlétesítmény fejlesztése Meszesen. Mindemellett tervezett továbbá közcélokot kiszolgáló sport- és szabadidős létesítmény kialakítása, a régi KRESZ park területén egy multi típusú aszfaltos pumpapálya megépítésével.
 - „D” főtevékenység *Fenntartható közlekedésfejlesztés* keretében kerékpárosbarát fejlesztéseket és közlekedésbiztonsági beruházásokat, illetve a közúti közösségi közlekedés fejlesztését támogatja. Kalocsa város kezelésében lévő belterületi utakon nyitott kerékpársávok kialakítása, valamint a Kossuth Lajos utcai Kórház autóbusz megálló felépítményeinek, burkolatainak és

környezetének felújítása valósul meg. A Foktői út- Paksi köz útcsatlakozásában közvilágítással ellátott gyalogátkelőhely kiépítését tervezzük.

- A projekt várható társadalmi hatása egyaránt szolgál városrehabilitációs célokat (régii KRESZ park revitalizáció; Paksi Köz kerékpáros forgalmi és gyalogos városszöveti integritásának megerősítése), valamint közösségfejlesztő célokat (Meszesi-Duna part komplex felújítása). Ezek összességével Kalocsán bővülnek a szabadidős, rekreációs célú időtöltés lehetőségei, illetve javulhat a közlekedésbiztonság.
- **Petőfi utcai tagóvoda bővítése Kalocsán** – A folyamatban lévő fejlesztések közül ez a legelőrehaladottabb, a projekt várható befejezése már 2025 nyarának végével megtörténhet. Ez a fejlesztés a korábban TOP-1.4.1-16-BK1-2017-00010 azonosító számú „Óvodafejlesztés Kalocsán” c. projekt keretében megépült 3 csoportszobás óvoda épületének bővítését tartalmazza.
 - A **földszintes bővítmény** épületnek részét képezi 3 csoportszoba a hozzájuk kapcsolódó vizesblokkokkal együtt, egy tornaszoba, gépészeti helyiségek és nevelői pihenő helyiség is.
 - A bővítmény kialakításánál az előzőleg megépült új óvoda koncepcióját folytatva egy egységes épületegyüttes megépítése volt a cél, mely minden tekintetben megfelel a mai kor elvárásainak, átadását követően összesen 150 fő kisgyermek gondozását teszi lehetővé.
 - A pályázat keretében további műszaki tartalomként tervezett öltöző- és csoportszobai tárolóbútorok beszerzése, valamint a Zöldfa utcai és Bem Apó utcai óvoda udvarok rekonstrukciója új játszótéri elemek telepítésével.
 - Ezen pályázattal és ennek elődjével hamarosan 75+75 óvodai férőhely fejlesztése történik. Mindez különösen kedves a kisgyermekes családoknak, ilyen és hasonló beruházások javíthatják a gyermekvállalási hajlandóságot a városban.
- **Óvoda és Bölcsőde fejlesztése Kalocsán** - Kalocsa Város Önkormányzata a helyi igényekre alapozva az óvodai és bölcsődei infrastruktúra minőségi elavultságának javítása érdekében a szolgáltatás fejlesztése céljából projektötletet dolgozott ki. A projekt célja, hogy a Kalocsa Város Óvodája és Bölcsődéje intézmény 5 feladatellátási helyéből 3 helyszínen infrastrukturális beruházással segítse a szolgáltatások minőségének emelkedését.

- **Zrínyi Utcai Bölcsőde:** a főzőkonyhához tartozó vizesblokkok, öltözők felújítása, homlokzati nyílászárók cseréje, valamint a játszóudvarok új eszközökkel való fejlesztése.
 - **Bem Apó Utcai Tagóvoda:** tető héjazat cseréje, elektromos rendszer felújítása, akadálymentes bejárat kialakítása, új akadálymentes vizesblokk kialakítása, épületen belüli és kívüli víz-szennyvíz rendszer cseréje.
 - **Zöldfa Utcai Tagóvoda:** egy új tornaszoba bővítmény kialakítása, akadálymentes vizesblokk, akadálymentes bejárat és parkoló kialakítása, épületen belüli és kívüli víz-szennyvíz rendszer cseréje.
 - Várható társadalmi hatása ezen projektnek az, hogy mivel nagy mértékben javulnak az érintett tagintézményekben az infrastrukturális körülmények, ezáltal is hozzájárulva a kalocsai gyermekek zavartalan testi és lelki fejlődéséhez, az intézmény munkatársainak munkakörülményeit megbecsültségükhöz méltó nívón biztosító feltételekhez.
- **Kalocsai Csajda Gyógyfürdő energetikai fejlesztése** - Kalocsa Város Önkormányzata projektötletet dolgozott ki a tulajdonában álló Kalocsai Csajda Fürdő (6300 Kalocsa, Kossuth Lajos utca 63. hrsz: 1479/17, 1479/18.) energetikai fejlesztésére.
 - Az érintett ingatlan vonatkozásában külső határolószerkezetek utólagos szigetelése, nyílászárók cseréje, a padozat utólagos hőszigetelése, a központi szellőzőrendszer fejlesztése, a meglévő hőközpont korszerűsítése a fürdőtér fűtésrendszerének korszerűsítése, vízkezeléshez, medencetechnológiához kapcsolódó fejlesztések és 50 kW teljesítményű **fotovoltaikus kiserőmű** telepítése szerepel a tervek között.
 - Ezen túlmenően a projekt keretében kötelezően nyilvánosság biztosítása, képzési anyag kidolgozása és képzés tartása (**szemléletformálási tevékenység**), projektszintű akadálymentesítés is meg fog valósulni.
 - Mivel a pályázat nem egy klasszikus fürdőfejlesztés, hanem épületenergetikai beruházásként valósul meg, ezért érdemes a projekt előrehaladásával egyidejűleg a műszaki tartalommal érintett fejlesztési célterületeket bővíteni, hogy a fizikai kivitelezés gördülékenyebb, és hosszabb távon költséghatékonyabb legyen.
 - A várható társadalmi hatása a fürdő fejlesztésének az, hogy a jövőben még az eddiginél is többen fogják igénybe venni az uszoda szolgáltatásait, legyen szó

sportolási, vagy rekreációs célokról. A fejlesztés segítheti továbbá a turizmus fellendülését a városban.

Egyéb városfejlesztési célok a ciklusban

Habár az elmúlt évtizedekben tényszerűen gyarapodni tudott a város infrastrukturális gazdagsága, azonban ezek csak nagyobb, kiemelt prioritások mentén tudtak megvalósulni, döntő többségében Európai Uniós pályázati forrásból. Számos olyan kisebb, de egyelőre elhanyagolt fejlesztési terület van, melyeket az önkormányzat forráshiány miatt korábban elhalasztott, illetve a meglévő forrásokat szükség esetén más, nagyobb és komplexebb pályázati fejlesztések önerőjéhez biztosította. Mindezek miatt a következő 5 évben Kalocsa Város Önkormányzatának érdemes figyelmet fordítani kisebb, önerős beruházásokra is, melyekkel elkerülhető a nagyberuházások agglomerációs hatásaként ismert jelenség, hogy a fejlesztések fizikailag több nagyobb csomópont körül összpontosulnak, míg a város többi része leszakad, rosszabb esetben szegregálódik. A következőkben az ITS I. számú módosításának megfelelően felsoroljuk Kalocsa városrészeit, melyekben eltérő fejlesztési igényekre van szükség a ciklus során.

1. Városközpont:

- a. A legégetőbb probléma a város keleti és nyugati közvetlen útkapcsolatos összeköttetésének a hiánya, mely így megkeseríti a belvárosban élők mindennapjait a megnövekedett forgalom miatt, továbbá megnehezíti a városlakók rutinszerű közlekedését. A probléma megoldására olyan, a főteret elkerülő út kialakítására van szükség, mely biztosítja a két városrész közvetlen összeköttetését, s mely tehermentesíti a környező utcákat. Ez a fejlesztés pusztán önerőből nem tud megvalósulni a várhatóan kiugróan magas bekerülési főösszege miatt, így mindenképp városdiplomáciai előkészítés és pályázatfigyelési szakmai koordináció javasolt.
- b. Amíg az elkerülő út nem tud megvalósulni, addig a kialakult állapotokat kell a lehetőségekhez mérten úgy fejleszteni, hogy azok értékteremtő módon az elkerülő út kialakítása után is maradandó hozzáadott értéket képviseljenek a belvárosban. Ennek megfelelően a Plébánia köz és Haynald Lajos utcák útburkolati felújítása a javasolt, mely előirányzatként beépült a 2025. évi költségvetésbe.
- c. Mindezek mellett további forgalomtechnikai módosításokat érdemes megfontolni, így egy kellően széleskörű társadalmi vita során a Sétálóutca

személygépjármű forgalom előtt való megnyitását, valamint egyes utcák és utca-szakaszok egyirányúsítását.

- d. A belváros lakóinak mindennapjait megkönnyítve olyan kisebb fejlesztéseket is érdemes megvizsgálni, melyek illeszkednek a város elfogadott és hatályos településrendezési tervéhez, valamint a belváros karakterisztikájához (pl.: új speciális funkcionalitású szemetesek kihelyezése; 1919-es fa emlékmű elkészítésének és felállításának megvizsgálása; stb.).
- e. Érdemes továbbá a belvárosi parkolás szabályozását felülvizsgálni, korszerűsíteni.

2. Északi városrész:

- a. A város egészségügyi (Szent Kereszt Kórház; bentlakásos otthonok; stb.) és oktatási központja (Nagyasszonyunk Katolikus Intézmény; Dózsa György Technikum és Kollégium; stb.), így a városközpont mellett a legforgalmasabb városrész. Ebből fakadóan olyan közlekedésbiztonsági fejlesztéseket érdemes megfontolni, mint például új gyalogátkelőhelyek kialakítása (pl. Pataji út-48-as utca kereszteződése).
- b. Korábbi víziközmű-fejlesztések megvalósulása után (Malom utca) az ígért útburkolat javítás elmaradt, a jövőben érdemes erre is figyelmet fordítani. Szükségszerű továbbá a Bársony és Selyem utcák csapadékvíz elvezetésének kijavítása, valamint a Mócsy utcai játszótér játékelemeinek bővítése.

3. Keleti városrész:

- a. Az alapvetően lakófunkciókat kielégítő városrész egyes pontjain égető probléma a parkolás, mivel sokan kénytelenek szabálytalanul zöldfelületeken parkolni. Habár az önkormányzatnak nincs önereje garázsokat építeni, az erre vállalkozó cégeket érdemes a jövőben is támogatni. Az önkormányzatnak saját hatáskörben célszerű az illegálisan a közterületen tárolt, érvényes forgalmi engedéllyel nem rendelkező gépjárműveket a tulajdonosok terhére elszállíttatnia.
- b. A Gábor Áron, a Bem Apó és a Tímár Kálmán utcákban vízelvezető árkok kapcsán fejlesztésekre van szükség, és ahol lehet, ott útburkolat javításra is áldozni kell. A Rokkantelep számos rossz útburkolatú utcával és járdával rendelkezik, ezek kijavítása is esedékes. Hasonlóan fontos vízelvezetési kérdés a Hosszú Antal, Deák Imre, Nemzetőr utcákban és a Gödrök közében lévő árkok állapota, melyek felújítását, karbantartását érdemes megvizsgálni.

- c. A Bem Apó utca és az Eperföld utca sarkán lévő játszótér elemeit is időszerű lenne cserélni.

4. Vajason túli terület:

- a. A Csokonai Vitéz Mihály utcai óvoda bejárata és kerítése mentén az útpadka, szegély és csapadékvíz-elvezető árok rendezésével lehetővé tudnánk tenni a normális parkolást és biztonságos közlekedést.
- b. A Kubikus Park felújítása is időszerű, mivel a játszótéri kerítések és burkolat, egyes játékelemek és egyéb eszközök, például utcabútorok elhasználódtak. A park jelenlegi állapota több eszköz vonatkozásában sajnos a kritikus szint felé közelít, így a kérdés rendszeres felülvizsgálatot igényel. A Vidats utcai játszótér elemeinek bővítése mellett még annak kapcsán a közvilágítás korszerűsítése és a terület bekerítése is indokolt.
- c. Közlekedésbiztonsági szempontból a Mátyás király és Vörösmarty Mihály utcák kereszteződésében a „veszélyes” forgalmi helyzetet kiemelten jelző technikai eszközök alkalmazásával lehetne enyhíteni. Hasonló okokból forgalmi tükrök elhelyezése indokolt a Vidats és a Móra Ferenc utca találkozásánál, illetve a Két Gólya fogadó előtt a kerékpárutat érdemes lenne fizikailag is elválasztani az autóúttól. Kerékpárutak vonatkozásában a Bányai és Meszesi utak találkozásánál kerékpárút kialakítását meg kell vizsgálni.
- d. Ezen városrészben is akadnak vízelvezetési problémák, így például a Duna, Király Ilus, Gyümölcs, Nád, Szérüskert és Szénáskert utcákban az árkok kialakítására, karbantartására, fejlesztésére is érdemes hangsúlyt fektetni. Ugyanezen utcákban az útrekonstrukciók is indokoltak. A Meszesi út közvilágítási fejlesztése is időszerű.

5. Foktői úti laktanya:

- a. A terület szomszédságában helyezkedik el a Kalocsai Vagyonhasznosítási és Könyvvezető Nonprofit Kft. új telephelye, mely így fontos étellel tölti meg ezt a városrészt.
- b. Az önkormányzatnak célszerű megvizsgálnia annak lehetőségét, hogy a laktanya, vagy annak egy részének hasznosítását saját hatáskörben kezdeményezze, ezzel értékes barnamezős területek rehabilitációját kezdhetheti el.

6. Paksi közeli lakótelep:

- a. A legnagyobb probléma a zöldfelületek karbantartásával, illetve a csapadékvíz elvezetéssel van. Utóbbi kapcsán zárt csapadékvíz elvezető csatorna kiépítése a 2025. évi költségvetésbe beépítésre került.
- b. Közlekedésbiztonsági szempontokból forgalomlassító küszöbök elhelyezést is érdemes lenne megvizsgálni, valamint átfogó parkolóhely fejlesztésre és zöldterület rekonstrukcióra van szükség a Gém és Csalogány utcákban.
- c. A közösségi élet fejlesztése érdekében a játszótér elhasználódott elemeinek cseréje is időszerű, ahogy a paksi közti hátsó fedett közösségi tér felújítása is szükséges.

7. Negyvenszállás:

- a. A közegészségügyi és köztisztasági gócpontként ismert privát illegális szemétkerakatot fel kell számolni.
- b. Fontos, ám az önkormányzat önerejénél lényegesebb távolabb mutató intézkedés a térség szennyvízhálózatának bővítése, fejlesztése.
- c. Közösségi tér kialakítását és fenntartását meg kell vizsgálni, mivel az utóbbi években több kisgyermekes család is költözött a térségbe.

Ezen városrészek fejlesztésével kapcsolatban érdemes kikérni a mindenkori területileg megválasztott egyéni önkormányzati képviselő véleményét és segítségét abban, hogy a hatásközpontokkal és a lakossággal kapcsolatot tartva az egyes fejlesztési igények és megvalósuló beruházások gördülékenyebben mehessenek. Mint mindenben, így itt is a legfontosabb a szükséges fejlesztési forrás lehívása, előteremtése. Erre vonatkozóan ezen önkormányzati ciklusban érdemes a Versenyképes Járások Program (VJP) visszapályázható erőforrásait ilyen kisebb, de annál fontosabb városfejlesztésekre fordítani.

Viziközmű hálózat fejlesztés

A Paks és Térsége Közműfejlesztési és Beruházási Önkormányzati Társulás tagja Kalocsa Város Önkormányzata. Ezáltal a Paks II. atomerőmű beruházás fejlesztéséhez kapcsolódó kerítésen kívüli beruházások víziközmű ellátásának érdekében a korábbi években tervezett beruházásokra ezen társulás tagjaként nyert Kalocsa forrásokat. A műszaki engedélyes tervek elkészültek, jelenleg pedig *Kalocsa Város Önkormányzata által elnyert támogatási maradványösszeg bruttó 445.681 e Ft*, melyekből a következő utcák és útszakaszok egyes víziközműfejlesztési részelemeit, néhol pedig a teljes hálózatot ki lehetne cserélni ezen önkormányzati ciklus során, mint ún. ivóvízhálózati és bekötővezeték rekonstrukciós munkálatok:

- **I. ütem:**
 - *Alkotmány utca* (Foktői út – Ecetgyár u. közötti szakasza) 398 méter hosszan;
- **II. ütem:**
 - *Kiss János utca*: 320 méter hosszan;
 - *Verseny utca*: 318 méter hosszan;
 - *Ibolya utca*: 464 méter hosszan.
 - *Fényi Gyula utca*.
- Amennyiben a versenyújranyitási és kivitelezési folyamat során maradvány keletkezik, úgy az alábbi utcákat érintő ivóvízhálózat fejlesztése, rekonstrukciója valósulhat meg:
 - *Magyar László utca* (II. ütem);
 - *Középsőkertek* (III. ütem);
 - *Napsugár köz* (III. ütem);
 - *Délibáb köz* (III. ütem);
 - *Tessedik S. utca* (IV. ütem);
 - *Jókai utca* (IV. ütem).

Egy ilyen beruházással csökkenthetők lennének az ezen városrészben egyre gyakrabban fellépő csőtörések, így a meglévő és elavult hálózat – melyen jelenleg városi szinten is óriási a veszteség így a pazarlás is – cseréje feltétlen indokolt. A szóban forgó maradványösszeg jelenleg műszaki tervekre költhető csak el, ezeket a jövőben célszerű kivitelezési tevékenységekre átervezni, hiszen a felsorolt utcaszakaszok mindegyikére rendelkezik már a város jelenleg is érvényes tervekkel.

Fontos továbbá annak a lehetőségét megvizsgálni, hogy miután az önkormányzat csatlakozott a Nemzeti Víziközművekhez és egyúttal az erre vonatkozó vagyont átadta a Kiskunsági Víziközmű-szolgáltató Kft. részére, úgy egyéb fejlesztési lehetőségekről ezen érdekelt felekkel kell egyeztetni. Ennek vonatkozásában előrelépés, hogy a Kiskunsági Víziközmű-szolgáltató Kft. fontos fejlesztéseket tervez végrehajtani már 2025. évben is, így például a Tóth Mike, Munkás és Nagy Jenő utcák hálózatrekonstrukciója a Gazdasági Program elején megvalósulhat.

Víziközműfejlesztés megnevezése	Beruházás bekerülési költsége
Tímár Kálmán utca hálózatrekonstrukció I. ütem 150 m	9 000 000 Ft
Hálózatrekonstrukció – Kalocsa Haynald és Hunyadi utca	22 300 000 Ft
Széchenyi utca – Tompa Mihály út alatti vezeték kiváltása NA100 AC 25m	2 000 000 Ft

Dankó Pista u. hálózatrekonstrukció 500 m	37 500 000 Ft
Tóth Mike utca 430 m hálózatrek.	23 650 000 Ft
Munkás utca 270 m hálózatrek.	14 850 000 Ft
Nagy Jenő utca 315 m hálózatrek.	17 500 000 Ft
Selyem utca 298 m hálózatrek.	16 390 000 Ft
Ciglidi út 560 m hálózatrek.	25 200 000 Ft
Szérús kert utca 460 m	25 300 000 Ft
Tímár Kálmán utca II. ütem 150	8 000 000 Ft
Kalocsa Kistérségi Szennyvíztisztító Telep iszapvíztelenítő rendszer felújítása	52 000 000 Ft
Kalocsa 5.sz. Miskei úti szennyvíz átemelő műtárgy gépészeti felújítása	5 000 000 Ft
Kalocsa 17. sz. átemelő szennyvíz műtárgyak energetikai és gépészeti korszerűsítése	5 000 000 Ft
Mindösszesen:	263 690 000 Ft

8. táblázat: Kiskunvíz Kalocsán tervezett beruházásai 2025. évre vonatkozóan (saját szerkesztés)

Gazdaságélénkítő és népességmegtartó településfejlesztés

A városközpont kihalt üzlethelyiségekkel van tele, míg az ipari parkokban folytatott munka évek óta alig bővül. Olyan új ösztönző rendszerre van szükség, amely az önkormányzati adópolitika és szabályozási környezet átalakításával segítheti a helyi gazdálkodások fellendülését. Ezt azonban rendkívül körültekintő módon kell végrehajtani, hiszen az önkormányzat költségvetése sebezhető, így kiszámítható és felelősségteljes gazdálkodásra van szükség.

A kalocsai járás kis- és középvállalkozásai között a műanyagipar befolyása jelentős. Ez olyannyira igaz, hogy az egész ország műanyagipari feldolgozásának legjelentősebb része a térségünkben valósul meg. Habár a hazai feldolgozóipar ezen szeglete elég alacsony termelékenységgel és hozzáadott értékkel bír, ezen vállalatok fontos szerepet töltenek be a beszállítói értékláncokban. Jelenlétükre a jövőben is szükség van, azonban a beszállítói szerepkörből adódó kiszolgáltatottság rontja a stratégiai tervezés lehetőségét. Járásunk műanyagiparának jövőjét jelentősen befolyásolja az Európai Bizottság által 2025-től végrehajtani tervezett Európai Műanyag Paktum. Ez a közhiedelemmel ellentétben nem csak

az egyszer használatos műanyag termékek korlátozását, hanem a műanyag körforgásos gazdaságba való integrálását, így például az újrahasznosítási szabályok rendkívüli átalakítását jelenti. Ahhoz, hogy a szabályozási kérdésektől függetlenül magát térségünk feldolgozóipara, a Kalocsa-Paks híd új perspektívát nyit ki. A híd jelentős hatékonyságnövelést jelent ezen vállalatok számára is, ám új piacot csak átgondolt stratégia végrehajtása útján nyit meg előttük. A városvezetés egyik fontos feladata lesz, hogy megvédve a kalocsai munkahelyeket új partnerek felkeresésében segítse a kalocsai feldolgozóipari szereplőket. Van például potenciál a szegedi BYD gyár beszállítói értékláncában való elhelyezkedésben, ehhez azonban feltétlenül növelni kell a kalocsai vállalatok versenyképességét, tekintve a már tárgyalt M9-es autópálya déli szakaszának közeljövőben várható kiépülését.

A Magyar Kormány által folytatott iparpolitika mutatja, hogy a külföldi működőtőke (FDI - Foreign Direct Investment) vonzása nem csak az ország folyó-fizetési mérlegét, de a hazai termelést és exportvolumen is növeli. Ebből, és különböző geopolitikai stratégiákból (lásd kínai Egy Övezet és Út Kezdeményezés keretében Kalocsa közelében megvalósuló Budapest-Belgrád vasútvonal) következik, hogy hazánk nemzetközi kereskedelmi szerepe növekedni fog a közeljövőben. A kereskedelem és szállítványozás vonatkozásában a leghatékonyabb szállítási forma a hajózás, a sorban ezt követi a vasúti teherszállítás, majd a tehergépkocsik felhasználása és végül a légi szállítási kereskedelem.

Jelenleg a Külgazdasági és Külügyminisztérium jóváhagyása és közbenjárása nélkül nem lehet külföldi működőtőkét bevonni hazánkban. Ez azonban nem jelenti azt, hogy az ezt szolgáló külföldi versenyipiaci szereplőkkel ne lehetne előzetes tárgyalásokat megkezdeni autonóm módon (lásd Szeged példája a kínai BYD autógyár vonatkozásában). Ugyanakkor fontos, hogy ezt nem kell bármi áron megvalósítani: amennyiben a hazai iparpolitikába illeszkedően a külföldi versenyipiaci szereplők tekintetében csak súlyosan környezetszennyező befektetés lenne csak elérhető, akkor a városvezetésnek el kell utasítania a beruházás szándékát.

Ahhoz, hogy Kalocsa vonzáskörzetébe beruházás érkezzen, egy világos szakképzési koncepcióval is rendelkeznie kell városunknak. Jelenleg a Bajai Szakképzési Centrum kalocsai tagiskolái a kötelező szakmai gyakorlatok által kapcsolódnak a városi gazdasági vérkeringéshez. Ennél precízebb, a piac igényeihez igazodó képzési modellekre van szükség, ahol a helyben érdekelt vállalatok előadásokkal, gyakorlati bemutatókkal és saját képzési központtal demonstrálni tudják a piaci igényeket. A kalocsai szakképzésben tanulók ezáltal piacképes tudásra tehetnek szert, így a munkaerőpiaci integrációjuk is könnyebb lesz. A megfelelően szakképzett munkaerő ezáltal nem csak rövid, de hosszú távon is biztosított lenne a városban és térségben.

A helyi kis- és közepes vállalkozások igényein túl, amennyiben nagyberuházást kíván az városvezetés a térségbe hozni, akkor felsőfokú végzettséggel rendelkező munkaerőre is szükség lesz. Az elmúlt évtized egyik legnagyobb hibája, hogy a Tomori Pál Főiskolát nem sikerült a városunkban megtartani. Ehhez nagyban hozzájárult a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény, amelyben kivezetésre került a magántulajdonú felsőoktatási intézmények államilag támogatott férőhelyeinek biztosítása. Azóta ismét jelentős strukturális átalakulások zajlottak a magyar felsőoktatás intézményrendszerében. Jelenleg a térségünk nem elég vonzó a felsőfokú végzettséggel rendelkezők számára. Versenyképes bérezést egyedül a Viterra Kft. tud biztosítani nagyobb nagyságrendben, azonban a Kalocsa-Paks hídnak köszönhetően a Tolna vármegyei és egyúttal a Dél-Dunántúli régió is megnyílik a kalocsai diplomások előtt. Ahhoz azonban, hogy a dinamikusan változó piaci igényeket ki tudjuk elégíteni, szükség lenne ismét felsőoktatásra Kalocsán. Kalocsára olyan felsőoktatási képzéseket, adott esetben felsőoktatási szakképzéseket (FOSZK) kell hozni, amelyek idomulnak a régió piaci igényeihez. Ennek megfelelően fel kell venni a kapcsolatot a nagy adófizető cégek képviselőivel és az érintett felsőoktatási intézmények vezetőivel, és a felek között mediátori szerepet vállalva a városvezetésnek érdemes lenne megszervezni a térség számára szükséges képzések újraindítását. Miután egy ilyen rendszer feláll, a jövőben még több külföldi vállalat fog Kalocsa vonzáskörzetében beruházni, hiszen a szakképzés és a felsőoktatási energiák becsatornázásával városunk képes lesz kielégíteni a fejlődéshez szükséges piaci igényeket. A paksi minta is azt mutatja, hogy a piaci igények és a felsőoktatás összekapcsolásával van potenciál a vidéki továbbtanulásban – mely által kezelhetővé válik a város demográfiai helyzete is.

Vállalkozásfejlesztés, befektetés-ösztönzés

A város fejlődése szempontjából elsődleges fontosságú a helyi vállalkozások fejlődésének ösztönzése részben, mint munkahelyeket teremtő részben, mint adófizető gazdálkodó szervezetek. A helyi vállalkozásfejlesztés alapja a kedvező gazdasági környezet kialakítása. Ennek kialakítására két szereplő bír tényleges hatással: az állam és az önkormányzat.

Az állami szándék elsősorban az innovatív kis- és középvállalkozások fejlesztésére, valamint a munkahelyteremtő beruházások ösztönzésére irányul, részben vissza nem térítendő támogatások formájában, részben pedig kedvező feltételekkel kínált hitel- és garanciaprogramokkal, valamint kockázati tőkebefektetési lehetőségek igénybevételével.

Az önkormányzat két alapvető formában tudja pozitív irányban előmozdítani a térség gazdaságfejlesztését. Egyrészt a tervezett háttér-infrastrukturális fejlesztések megvalósításával, megvalósításának elősegítésével, másrészt a vállalkozóbarát önkormányzati ügyintézés

bevezetésével, illetve a kezdő, innovatív ötlettel rendelkező, a helyben meglévő speciális tudást kiaknázó vállalkozások létrejöttének segítségével járulhat hozzá a vállalkozások megerősödéséhez.

A helyi vállalkozóbarát környezet kialakítása a fenti előnyök mellett rendkívül fontos tényező a befektetőknek a városba vonzásához is. Mindehhez fel kell tárnai és magas szakmai színvonalon meg kell jeleníteni a város által a gazdasági szervezetek számára kínált tényleges előnyöket – mint például a szakképzett munkaerő-kínálat, a komplex befektetési kedvezményrendszer, élhető város, kedvező gazdálkodó környezet kialakítása, hatósági előírások, építési szabályok vállalkozó baráttá tétele stb. Mindezt hatékonyan el is kell tudni juttatni a célszervezetekhez, különösen fontos tehát az e téren megnyilvánuló aktív kommunikáció.

Az elmúlt években a polikrízis nyomán a hazai befektetői hangulat általánosan alacsony volt, melynek a magas kamatkörnyezet sem kedvezett. Ebben az időszakban azok a vállalatok, melyek meg tudták őrizni termelési kapacitásaikat, vagy azok már visszatértek a pandémia előtti szintekre, hamarosan eszközölni fogják az eddig elhalasztott befektetéseiket. Az önkormányzat kiemelt érdeke, hogy ezek a beruházások helyben, Kalocsán valósuljanak meg – akár a már itt gazdálkodó szervezetek barnamezős, akár teljes újonnan idetelepülő zöldmezős beruházások formájában.

A vállalkozásfejlesztés és befektetés-ösztönzés vonatkozásában a meglévő inkubátorház lehetőségeit is érdemes megvizsgálni. Miután a beruházás pályázat keretében valósult meg, így annak fenntartási ideje kellő ösztönzöt adhat az önkormányzatnak és a piaci partnereknek az együttműködésre. A pályázat dokumentációja alapján megállapítható, hogy meglehetősen szűk felhasználói kör jogosult az inkubátorház által nyújtott egyébként messze a piaci igényeket kielégítő (1070,5 m² hasznos terület benne 6 szakaszolható egységgel) szolgáltatásokat igénybe venni. A pályázati kiírás alapján csak újonnan betelepült, mikro-, kis és középvállalkozások jogosultak a bérletre, melyek a betelepülés időpontjában induló vállalkozásnak minősülnek. Ez alapján olyan piaci partnerre van szükség, mely Magyarországon székhellyel rendelkezik, agy az Európai Gazdasági Térség területén székhellyel és Magyarországon fiókteleppel rendelkezik, kettős könyvvitelt vezet, mely legfeljebb öt éve került bejegyzésre, és:

- tőzsdén nem jegyzett;
- nem összefonódás útján jött létre;
- és még nem osztott fel nyereséget.

Azon vállalkozás esetén, amely nem kerül hivatalos bejegyzésre, az öt éves periódus kezdete a gazdasági tevékenység megkezdésének az időpontja, vagy a gazdasági tevékenységre vonatkozó adófizetés kezdő időpontja.

További piacsűkítő körülmény, hogy bérbeadási eljárás során csak a gazdasági tevékenységeket szabályozó TEÁOR'08 osztályozás „B”-„F” nemzetgazdasági ágak ipari tevékenysége vehető számításba. A Feldolgozóiparon (C) belül az Élelmiszergyártás (10) és Italgyártás (11) fejlesztése akkor engedélyezett, ha nem érinti az EU Annex I. listáján szereplő mezőgazdasági termékek elsődleges termelését, feldolgozását és forgalmazását. Tehát azok a vállalkozások települhetnek be, amelyek a feldolgozott termékei nem minősülnek mezőgazdasági terméknek. Ennek megfelelően az önkormányzat célszerű az előírt kereteken belül lehetőleg agilis hozzáállással projektmenedzsment alapon piaci partnert keresni és befektetését kiemelt ügyfélkapcsolatok kezelése mellett segíteni.

Humán szolgáltatások

A kalocsai önkormányzat legfontosabb törekvése, hogy a kötelező feladatokat magas színvonalon lássa el, a meglévő ellátásokat, szolgáltatásokat, illetve az ellátási körülményeket lehetőségeihez mérten fejlessze (pl. épületfelújítás, korszerűsítés). Nem feltétlenül kell minden esetben saját intézménnyel a feladatokat ellátni, hogy feladatainkat önkormányzati intézmények létrehozásával valósítsuk meg, lehetővé vált más szereplők, főként civil szervezetek bevonása. Elsősorban a szociális területen érhető tetten ez a gyakorlat.

Kalocsa Város Önkormányzata a Szt. 120 §-a alapján, a hajléktalanok nappali ellátására a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Dél-alföldi Régió Egyesülettel kötött feladat átadási-átvállalási szerződést.

Személyes gondoskodást tekintve a városban a szociális alapellátási- és szakosított ellátási formák egyaránt léteznek. A szociális gondoskodás központi intézménye a Szociális Központ, az önkormányzat a Központon keresztül biztosítja a személyes gondoskodás körébe tartozó szociális alapellátási- és szakosított ellátási feladatokat.

A Szociális Központ működtetését indokolja Kalocsa és környéke, valamint Magyarország lakosságának korösszetétele és az idős emberek egészségi, mentális, fizikai állapota.

A Szociális Központ a lakossági igényeknek, szükségleteknek megfelelően személyre szabott, differenciált szakmai munkával ellátja az idősotthoni feladatokat. A mindennapi munka középpontjában a gondozásra, ápolásra szoruló emberek fizikai szükségleteinek ellátása, a lelki egészség biztosítása, ezzel a boldog békés öregkor megteremtése áll.

Az alapellátás keretében szociális étkeztetés, házi segítségnyújtás, tanyagondnoki ellátás (Negyvenszállás), családsegítő-és gyermekjóléti szolgáltatás működik. Az önkormányzat mindezen alapellátási feladatait, a Szociális Központ szervezeti egységébe integrálta. A szociális étkeztetés célja, hogy településünkön ne legyen ellátatlan személy, illetve minden rászoruló a jogszabályoknak és a helyi rendeletben szabályozott módon megfelelő minőségű ellátást kapjon. Ennek megfelelően az önkormányzat lehetőséget biztosít az étkeztetés igénybevételére különösen azoknak, akik *koruk* (65 év felett), *egészségi állapotuk*, *fogyatékoságuk*, *pszichiátriai betegségeik*, *szenvedélybetegségeik* vagy *hajléktalanságuk miatt étkezésükről nem képesek más módon gondoskodni*.

A klub a saját otthonukban élő idősök részére biztosítja a szabadidő hasznos eltöltését kulturált körülmények között. A fogyatékos személyek ellátásának célja az egyén életminőségének, szociális biztonságának megőrzése, az önellátási képesség fejlesztése, szinten tartása mellett az emberi méltóság megtartása, illetve a megfelelő bánásmóddhoz való jutás biztosítása. A nappali ellátás célja a fogyatékos egyének ellátása mellett a gondozást felvállaló család tehermentesítése, támogatása és vezetése is.

A gyermekjóléti alapellátások célja a gyermek testi, érzelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének, a családban történő nevelésének az elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, valamint a gyermek családból történő kiemelésének a megelőzése.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A Gyvt. 39.§-a szerinti gyermekjóléti szolgáltatás a családsegítéssel egy szolgáltató keretében működtethető.

A 2015. évi CXXXIII. törvény több helyen módosította a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényt és a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt.

A gyermekek veszélyeztetésének, bántalmazásának megakadályozása érdekében, a módosítás érintette a családsegítési és a gyermekjóléti szolgáltatási feladatok integrálását, valamint a család- és gyermekjóléti szolgálatok és központok kialakítását, melynek elsődleges célja a gyermekjóléti szolgáltatás megerősítése. A család- és gyermekjóléti szolgálat, illetve központ a jelenlegi családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás bázisán, kötelező önkormányzati feladatként jött létre 2016. január 1. napjától

A járásszékhely településen, azaz Kalocsa városban működő szolgáltató illetékességi területe a hatósági feladatokhoz kapcsolódó szolgáltatások, valamint a speciális szolgáltatások vonatkozásában kiterjedt a járást alkotó települések lakosságára (Kalocsai járásra).

Kalocsa Város Önkormányzata – önként vállalt feladatként – a Szociális Központ keretein belül személyes gondoskodást nyújtó szakellátást (időskorúak otthona) működtet.

Az intézmény kettő telephelyen

- a **Bem Apó utcában** 71 férőhelyen időskorúak gondozását végzi /székhely/ 2 gondozási egységben biztosít teljes ellátást az igénybe vevők részére. 13 fős „demens részlegükben” a fokozott ápolást igénylők elhelyezése történik. 58 férőhelyen átlagos szintű ellátás biztosított.
- a **Kunszt József utcában** 46 férőhelyen időskorúak gondozását végzi /telephely/

Az intézmény kihasználtsága folyamatos. 117 férőhelyen biztosít időskorú ellátást, sok az üres férőhelyre várakozó, gyakran féléves, egyéves várakozási idővel kell számolnia a kérelmezőknek.

Ez gyakran jelent problémát, hiszen sok esetben azonnali ellátás szükséges, mivel a gondozott kora és egészségi állapota miatt helyzete megnyugtatóan csak szociális otthoni elhelyezésével biztosítható. A hosszú várólista oka, a várakozók magas száma, valamint az a tény, hogy a férőhely üresedés egyetlen módja a lakó elhalálása.

Az ellátásban részesülők között nagyon sok a mozgássérült, a halmozottan sérült ember, szív- és érrendszeri betegségben szenvedő, ennek oka, hogy az idősek általában idős korban, megrendült egészségi állapotban (általában a pszichiátriai, illetve a krónikus osztályról kikerülve) kérik felvételüket.

Fokozott hangsúlyt kell fektetni az egyedül élő idős személyek saját lakókörnyezetükben történő ellátására, életvitelük megőrzésére és segítésére. Cél, hogy mindazon tevékenységekben megmaradjon az ellátottak életviteli képessége, mely feladatoknak, tevékenységeknek az elvégzésére még képesek. Fontos feladat az emberi méltóság megőrzésének segítése, az önálló döntéshozatal tiszteletben tartása a szakmai elvárások figyelembevételével.

Az idősek nappali ellátása fontos területe az idősebb generáció közösségi életének. Enyhíti az egyedüllét és a magány érzését, segítséget nyújt a társas kapcsolatok ápolásában, a tartalmas időtöltésben. Hozzájárul a napi életritmus megtartásához.

Kalocsa városban közel ötezer ember él, aki önkormányzati segítségre, támogatásra szorul. Többségük *időskorú*, vagy *fogyatékkal élő*, de jelentős a *gyermekes fiatalok*, valamint a *hátrányos helyzetű gyermekek száma* is. Az önkormányzatnak a költségvetésében a szociális keret biztosításával, a jogos igények kielégítésének lehetőségével, fokozott figyelmet kell

fordítani rájuk, megragadva mindazon pályázati lehetőséget is, mellyel az uniós alapokra pályázni lehet, annak érdekében, hogy minél hatékonyabb segítséget tudjunk részükre nyújtani. Kiemelt feladat a család szerepének, valamint a gyermekvédelmi szolgáltatásoknak az erősítése.

A szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek számának emelkedése folyamatos problémát jelent, ennek érdekében fontos tájékoztatásuk a nyújtott támogatásokról, ösztöndíj pályázatokról, tehetséggondozó programokról. Kiemelt feladat azon társadalmi réteg bevonása, motiválása, akik számára ezen lehetőségek nem ismertek, illetve bármely okból ettől távol maradtak.

Az önkormányzat minden évben, városi rendezvény keretében megünnepeli az „Idősek Világnapját”. A Képviselő-testület a város időskorú lakosainak megbecsülését, a továbbiakban is kiemelt feladatának tekint. Folyamatos figyelmet kell fordítani az idősekre, hogy a város megbecsült tagjai maradjanak, igénybe tudják venni a város kulturális és egyéb közösségi tevékenységeit, valamint megteremtve annak lehetőségét, hogy a számukra szükséges egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz hozzájussanak.

Kalocsa Város Önkormányzata minden évben a húsvéti és karácsonyi ünnepeket megelőzően támogatásban részesítette a 65 év feletti nyugdíjasait, függően költségvetési lehetőségeitől. Ezt a jövőben – az illetékes szervek észrevételeinek megfelelően – úgy kell átalakítani, hogy a szépkorúak támogatása szociális támogatási formaként, rászorultsági alapon kerüljön meghatározásra.

A mélyszegénységben élők számának csökkentése érdekében, az önkormányzat kiemelt feladatának tekinti a munkahelyteremtés megvalósításának segítségét, hogy a családok a munkából szerzett jövedelemből tarthassák el magukat és családjukat.

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák társadalmi integrációja konfliktusmentes, javul a kapcsolatrendszer a cigányság és a többségi társadalom között, az arra alkalmas roma fiatalok, elsajátítva a szociális segítői munka alapjait segítik a roma származású embereket, a roma gyermekek óvodai és iskolai beilleszkedését.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élőkre, helyi közösségekbe történő integrálódásuk elősegítésére, a települési környezet és a közintézmények akadálymentesítésére, életvitelük megkönnyítésére.

Szükséges az eddig is nyújtott szociális alap- és szakellátások színvonalának megtartása, illetve emeléséhez felmerülő többlet személyi- és tárgyi feltételek biztosításához többletfedezet megteremtése, továbbá az időskorúak otthona esetében férőhelyek számának emelése pályázati lehetőségek kihasználásával, egyéb ingatlanok bevonásával.

Kunszt utcai otthon épületének teljes felújítása, korszerűsítése szükségessé vált, a tanyagondnoki szolgálat fejlesztése elkerülhetetlen. Cél, a határozatlan idejű működési engedély megszerzése.

Projekt kódszáma	Projekt megnevezése	Projekt megvalósításának kezdete	Projekt várható befejezése	Támogatás intenzitása
TOP_PLUSZ-3.1.3-23-BK1	Helyi Humán Fejlesztések	2025	2027	190 millió Ft

9. táblázat: Frissen megnyert humán fejlesztés jellegű TOP_Plusz pályázat főbb ismertetője (saját szerkesztés)

Kalocsa Város Önkormányzatának intézménye, a Szociális Központ és vele konzorciumi partnerségben Kalocsa Város Polgármesteri Hivatala és a kalocsai Octopus Egyesület 190 millió forint támogatást nyert el helyi közösségi projektek finanszírozására 2025. február 20-án. Ezen pályázati forrást célszerű a fent említett humán szolgáltatások javítására fordítani, különösképpen a szociálisan hátrányos és kiszolgáltatott emberek társadalmi integrációja és segítése kapcsán, külön fókuszálva a szépkorúakra és a roma kisebbségre.

Egészségügyi ellátás

A szakellátás a Szent Kereszt Kórházban történik járó- és fekvőbeteg ellátás formájában. A közel 200 éve alapított kalocsai kórház, bővített alapszakmás, aktív és krónikus fekvő- és járóbeteg szakellátást nyújtó intézmény, melynek 2012. május 1-től tulajdonosa a Magyar Állam. A Bács-Kiskun Megyei Kórházzal történő integráció keretében jelentős fejlesztések történtek, a kórház épületállománya a rekonstrukcióknak köszönhetően nagyrészt felújított, a központi technológiai tömb és a központi főépület kiválóan felszerelt intenzív osztállyal, korszerű műtőkkel, szülőszobákkal és hotelszolgáltatással fogadja betegeket.

Az integrációs program keretében a sürgősségi ellátás és a digitális radiológia infrastruktúrájának korszerűsítésével, a központi betegfogadó és kiszolgáló terek kialakításával, az informatika területén is jelentős fejlesztés valósult meg a kalocsai Szent Kereszt Kórházban.

Az önkormányzati kötelező feladatot, a városban az egészségügyi alapellátást 6 felnőtt és 4 gyermek háziorvos, a fogászati ellátást 7 fogszakorvosi körzetben, 6 fogszakorvos (egy fogszabályozó szakorvos) biztosítja vállalkozási formában, területi ellátási kötelezettséggel. Valamennyi háziorvosi praxis betöltött.

Kalocsa Város Önkormányzata 2024. október 01.-től egészségügyi szolgáltatói feladatokat lát el. Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2013. évi CLXXXIX. tv. 13.§ (1) bekezdés 4. pontja értelmében helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladat az egészségügyi alapellátás. A feladatellátás az V. számú háziorvosi körzetre, valamint 2025. január 01-től már a III. számú fogászati körzetre is kiterjed. A gyermek lakossághoz képest, a házigyermekorvosok száma ideális, azonban a fekvőbeteg szakellátást a Szent Kereszt Kórház Gyermekosztálya 2024. ősze óta nem biztosítja. Habár a fenntartó kezdetekben gyermekorvoshiányra, majd anyagi fedezet hiányára hivatkozott, később az önkormányzat erőfeszítéseinek ellenére (szakorvos megtalálása és személyes anyagi igényeinek kiegészítése) a fenntartó egyelőre nem rendezte megnyugtatóan a Szent Kereszt Kórház gyermek fekvőbetegellátásának helyzetét.

A Szent Kereszt Kórház látja el a védőnői ellátást és az iskolaegészségügyi ellátást. Előbbi vonatkozásában fontos fejlemény, hogy Kalocsa Város Önkormányzata az egykori Gondnokság épületének vonatkozó épületrészét önerőből a lehetőségeihez mérten felújította, így a kalocsai védőnők hamarosan ismét a régi helyükön folytathatják színvonalas munkájukat. Hasonlóan fontos lépéseket tett Kalocsa városa annak érdekében, hogy a kalocsai Életmentők Mentőalapítvány részére anyagi támogatást biztosítson épületkorszerűsítési céljaik eléréséhez. Általánosságban elmondható, hogy ilyen és ehhez hasonló célzott és hatékony támogatásokkal az önkormányzat középtávon eredményesen tudja a helyi egészségügyi feladatellátást segíteni, ám a hosszú távú megoldások eszközei a mindenkori fenntartó, jelenleg a Magyar Állam kezében összpontosulnak.

Ifjúság, Sport, Oktatás

Kábítószerügyi Egyeztető Fórum

Az önkormányzat 2002 márciusában hívta életre a Kalocsai Kábítószerügyi Egyeztető Fórumot (továbbiakban KEF), mely azóta töretlenül működik. Eddigi működését elsősorban az illetékes minisztériumokhoz beadott és elnyert pályázatokból valósította meg. Az elnyert támogatás az oktatási intézményekben teremtette meg a lehetőségét a városi drogfogyasztás helyzetének értékelésére, a megelőzésre, a kábítószer fogyasztás elleni küzdelemre. A Nemzeti Drogellenes Stratégia a KEF-ekkel kapcsolatban konkrét célként tűzi ki a helyi szerepvállalásuk és koordinációs tevékenységük megerősítését. A kábítószerügy kezelése átalakuláson megy keresztül. A Magyar Kormány 2025. év elején zéró toleranciát hirdetett a kábítószerfogyasztás és kereskedelemmel kapcsolatban, a szakterület pedig ezért felelős kormánybiztost is kapott.

Hatékonyan kell előmozdítani a helyi aktivitást, ehhez szükséges a szervezet és a programok közösségi oldalakon való népszerűsítése, valamint a Kalocsai Rendőrkapitánysággal való együttműködés révén.

Közoktatás

Óvodáink fenntartója és működtetője Kalocsa Város Önkormányzata. Óvodáinkban a már megszokott, magas szintű nevelési programokat kell folytatnunk, támogatnunk kell a különböző tehetségműhelyek munkáját. Városi szintű óvodás rendezvényeket kell szerveznünk a környezetvédelmi nevelés, a sportszeretet, a biztonságos közlekedés programjai keretében. Ezt segíti elő Kalocsa Város Önkormányzatának támogatásával, valamint az ifjúsági és szociális referens közreműködésével az Európai Mobilitási Hét és Autómentes Nap megszervezése, melynek végeredményeként a város óvodáinak eszközparkja is folyamatosan bővül, megújul. Egyre több óvodában kerül kialakítása a környezet fejlesztése, műfüves pálya, játszóterek átadása. Ezt a tendenciát a jövőben is folytatnunk kell. Nagy hangsúlyt kell fektetnünk az utolsó éves óvodásoknak az iskolára való felkészítés programjára és ennek technikai eszközökkel történő fejlesztésére. Továbbképzéseket kell biztosítanunk az óvónők részére – főként pályázati források igénybevételel -, hogy a szülőket segítő otthoni nevelőmunka mind szélesebb körben elterjedhessen, és ezáltal az összehangolt otthoni és óvodai nevelő tevékenység még nagyobb eredményeket hozzon gyermekeink fejlődésében.

Jelenleg 75 férőhellyel kerül bővítésre az új óvoda (meglévő, leromlott állapotú óvodai telephely kiváltására), ami 2025 ősztől már fogadhatja a gyerekeket a tervek szerint.

Az épületek és eszközök folyamatos karbantartását biztosítanunk kell, a zavartalan működés érdekében.

Hamarosan pedig megvalósulhat a Kalocsai Nebuló EGYMI épületrekonstrukciós és bővítési pályázata, amely méltó körülményeket biztosíthat majd a kalocsai és környéki sajátos nevelési igényű gyermekek oktatásának.

A városi oktatási intézményeknek otthont adó épületek a város tulajdonában vannak, ugyan, de működésükről különféle oktatási szervezetek gondoskodnak (Bajai Tankerületi Központ, Bajai Szakképzési Centrum). Több épület is megújult az önkormányzat kezelésében főként a 2007-2013-as költségvetési ciklusban, és azóta némelyeknél az üzemeltető oktatási szervezet pályázati tevékenysége által is, de a széleskörű oktatási ellátást kiszolgáló épület-állomány teljes felújítása még korántsem valósulhatott meg. További források bevonása szükséges akár a tulajdonos, akár az üzemeltető részéről. (közéiskolai alap- és szakoktatás, általános iskolai oktatás, gyógypedagógiai oktatás, alacsony művészeti oktatás).

Kalocsa Város Önkormányzatának célja tulajdonosként az infrastruktúra fejlesztésének magas szintre emelése. Különös gondot fordítunk arra, hogy a fenntartókkal, valamint az intézményvezetőkkel szoros együttműködést alakítsunk ki. Törekvés a szakképző intézmények felé, hogy egyfajta koordinációs szerepet betöltve segítsük a szakképzések munkaerő-piaci igényekhez való igazítását.

Emellett - pályázati forrás nyújtotta lehetőséggel élve - továbbra is fejleszteni kívánjuk (általános- és közép-) iskoláink eszközellátottságát. Továbbá egyedi kérelmek alapján támogatást biztosítunk a különböző programokhoz, iskolai rendezvényekhez, versenyekhez. Jelenleg az önkormányzat a saját költségvetésében biztosítja a kiváló kalocsai diákok és pedagógusok díjazását, valamint a sikeres nyelvvizsga megszerzése utáni vissza költégtérítési támogatást.

Bursa Hungarica Ösztöndíj pályázat vonatkozásában az önkormányzat fedezetet biztosít az ösztöndíjrendszer támogatására. Ez egy olyan települési önkormányzatok által nyújtott támogatás, melynek célja, hogy a szociális támogatási rendszerben azon a szinten történjen a döntéshozatal, ahol a legtöbb ismerettel rendelkeznek a rászorultság elbírálásához. Ennek megfelelően az önkormányzat által évente kiírt Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat (a továbbiakban: Bursa Hungarica Ösztöndíjpályázat) helyben kerül elbírálásra. A támogatás havi összegét pályázónként állapítja meg az önkormányzat

A Kulturális és Innovációs Minisztérium és a Nemzeti Kulturális Támogatáskezelő (a továbbiakban: Minisztérium) a felsőoktatásban már tanuló, vagy a továbbiakban tanulni kívánó, szociálisan hátrányos helyzetű fiatalok támogatásához oly módon kíván hozzájárulni, hogy a települési önkormányzat által megállapított támogatási összeget az önkormányzati támogatással megegyező mértékben – 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet a felsőoktatásban résztvevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről 18. § (5) bekezdése szerint, az intézményi ösztöndíjrész havi egy főre jutó legnagyobb az oktatásért felelős miniszter évente a minisztérium honlapján teszi közzé. A program keretében olyan szociálisan hátrányos helyzetű felsőoktatásban résztvevő hallgatóknak folyósítható az ösztöndíj, akik a települési önkormányzat illetékességi területén lakóhellyel rendelkeznek, felsőoktatási intézményben (felsőoktatási hallgatói jogviszony keretében) teljes idejű (nappali tagozatos) képzésben vesznek részt. A Bursa Hungarica Ösztöndíj rendszer első szintjéhez (települési önkormányzatok) szükséges pénzügyi fedezet biztosítását a képviselő-testület az ösztöndíj programhoz való csatlakozással vállalta. Az „A” típusú pályázatok 10 hónapra (2 egymást követő félévre), a „B” típusú pályázatok háromszor tíz hónapra (6 egymást követő félévre) lettek tervezve. Az önkormányzat által juttatott összeg pályázónként kétféle. Az egyik kategória

10 000,- Ft /fő/hó, a másik kategória 8 000,- Ft/fő/hó. Ezt a támogatási formát továbbra is érdemes fenntartani, ezzel elősegítve a kalocsai szociálisan rászoruló diákok továbbtanulási lehetőségeihez való önkormányzati hozzájárulást, egyúttal a társadalmi mobilitás elősegítését.

Sporttevékenység

Egy élhető város képéhez elengedhetetlen a lakosok szabadidős tevékenységeinek színesség tétele, és a sporthoz való hozzáférés biztosítása.

Az elmúlt időszakban a sportfejlesztés hangsúlyos szerepet kapott. A városban működő közel 20 bejegyzett sportegyesület és a számos szakosztály széles palettáját kínálja a sportágaknak. Ezek a szervezetek igen magas taglétszámmal működnek, sportolóink a helyi, megyei, regionális és országos eredmények mellett nemzetközi mezőnyben is sikereket érnek el.

A vízi sportok az elmúlt néhány évben ugrásszerű fejlődést mutatnak Kalocsán. Zajlik a vízitúra-útvonal fejlesztése, valamint pályázati forrásból infrastrukturális bővítés. Vízi adottságaink kihasználása egyre nagyobb mértéket ölt.

A közösségi terek kialakítása is megkezdődött, mellyel összefüggésben és sikeres pályázatnak köszönhetően folyamatban van pumpapálya létrehozása. Figyelemmel kell kísérenünk a fiatalok által preferált új sportágak térhódítását.

A sporttevékenységek egyik szervezője Kalocsa Város Gyermek és Ifjúsági Önkormányzata, mely hagyományosan nagyszabású és óriási népszerűségnek örvendő programokat rendez, tevékenységüket támogatnunk kell.

Említést érdemelnek a városban több telephelyen is működő, vállalkozók által üzemeltetett fitness szalonok, melyek a sport számos zsírégető vagy alakformáló fajtáját kínálják az érdeklődőknek. Ilyen foglalkozások a teljesség igénye nélkül: a testépítés, aerobic, zumba stb. Sajnos az elmúlt évtizedhez képest a városi sportcsarnok állaga megromlott, komoly felújításra szorul. Ellenben pozitív hír, hogy a sportcsarnok mellett hamarosan kialakításra kerülhetne egy edzőcsarnok, melyet a Kalocsai Kézilabda Club valósítana meg TAO-s beruházásból a közeljövőben. Az új, a kor sportkövetelményeinek megfelelő edzőcsarnok tovább fogja bővítheti a kalocsai sportegyesületek számára a beltéren végezhető sporttevékenységeket.

Hasonlóan színvonalas, és már megvalósult beruházás történt a kalocsai Molnár Ferenc Sporttelepen, ahol az ANDA Kalocsai Futball Club TAO-s beruházásnak jóvoltából megújult a centerpálya gyepszőnyege, és modern, takarékos, valamint automatikus öntözőrendszer került kialakításra. Új lelátót építettek a centerpálya mellé, mely így a jelenleginél is több szurkolót tud majd befogadni a jövőben, amely egyúttal növelheti az egyesület mérkőzésnapjegybevételeit, másrészt modern és biztonságos körülményeket biztosít a városlakóknak a

szurkoláshoz. A beruházást kiegészítő, célzott jelleggel az önkormányzat is támogatta, például támfal kialakításával a biztonságos és esztétikus lelátó megjelenés céljából.

A jelenlegi törvényi feltételek és az Európai Unió vonatkozó ajánlásainak figyelembevételével a magyarországi TAO rendszer 2029-ig fog tudni a jelenlegi formájában működni. Nagyon fontos prioritása kell legyen az önkormányzatnak, hogy ebben a ciklusban lehetőleg minél több TAO támogatás becsatornázást segítse elő a jelenlegi (KKC; Gézengúz; Méhecskék SE; KFC) és jövőbeli látvány- és csapatsportági egyesületek támogatásába.

Kultúra és Turizmus

Kalocsa városa rendkívüli hagyományokkal rendelkezik a kultúra és hagyományőrzés terén, mely értékeket részben helyi civil szervezetek és hagyományőrök, valamint az önkormányzat illetékes intézménye és cége őrzi. Ezen hagyományok ápolásához és erősítéséhez tartozik többek között a kalocsai kulturális közéletének két nagymúltú rendezvénysorozata, a Kalocsai Paprikafesztivál és a Duna Menti Folklórfesztivál. Az utóbbi években csak az előbbi esemény került megrendezésre, mely a történelmi hagyományokkal felhagyva – hibásan - új nevet és brandet kapott – ezt érdemes lenne visszaállítani. A jövőben célszerű az önkormányzat anyagi lehetőségeihez mérten magasszínvonalú eseményeket tartani, egyúttal visszatérni a hagyományokhoz és az eredeti jól bevált és széleskörben ismert névhasználathoz.

A Duna Menti Folklórfesztivál megszervezése azért is lenne fontos, mert 2028-ban lesz 60 éves ezen eseménysorozat. A nemzetközi hírű fesztivál megszervezéséhez rengeteg anyagi forrásra van szükség, ami így az önkormányzat jelenlegi anyagi helyzetében szinte elképzelhetetlen. Célszerű egyedi támogatások és szponzorok után nézni annak érdekében, hogy a Folklórfesztivál szervezése elkezdődhessen már a 2027-es naptári évben, vagy eltérő közakarat esetén már korábban.

A nagyszabású rendezvényeken túl az önkormányzatnak érdemes kiemelt prioritásként kezelni azon lakossági igényeket, melyek a rendszeres és minőségi szórakozási lehetőségek alapján mutatkoznak a városban. Ide sorolhatjuk például:

- Rendszeres színházi előadások, színdarabok megszervezését
- Alkalmoszerűen színházi zenés esteket
- A városi majálist
- Dumaszínház és egyéb szórakoztató esteket
- Válogatott gyermek és családbarát közösségi programokat

- Mozgómozi által kínált műsorokat
- Lehetőség szerint piknik mozi megszervezését
- A Kék Madár Fesztivál további szakmai támogatását
- valamint más alkalomszerű szabadtéri zenés kulturális eseményeket.

Az érsekkerti nagyszínpad adta lehetőségek komoly infrastrukturális lehetőséget biztosítanak a nagyobb szabású szabadtéri események megrendezéséhez. Egyelőre kihasználatlan, ám a jövőben hasznosítható kulturális szabadtéri terület a Nagyszeminárium és a kalocsai Liszt Ferenc Zeneiskola udvara, ahol kisszínpad felállításával nyáresti programok zavartalanul lebonyolíthatók.

Amennyiben a város képes lesz egy új és megfelelően színes programkínálatot kialakítani, úgy a városban a már meglévő fesztiválturizmus mellett olyan környékbeli városok hétköznapi eseménynaptárával lesz képes Kalocsa felvenni a versenyt, mint Kiskőrös és Paks.

Az intellektuális programkínálatot nagyon magas színvonalon biztosítja a Kalocsai Tomori Pál Városi Könyvtár, melynek szervezésében rendszerint beszélgetős estek, valamint előadások színesítik a mindennapokat. Hasonló munkát végez a kalocsai Viski Károly Múzeum.

Ha mindez középtávon ki tud egészülni a már említett Kalocsai Uszoda és Gyógyfürdő fejlesztésével, akkor Kalocsa képes lesz egy kellően sokszínű, emberléptékű programkínálatot nyújtani a helyieknek és a városba látogatóknak, hiszen így összetett formában megvalósulhat a már említett egyházi-, fesztivál-, gasztro- és gyógyturizmus is. Az önkormányzatnak kiemelt érdeke, hogy egyrészt a városi szolgáltatási színvonal emelésével, másrészt a kalocsai fűszerpaprika és kalocsai minta és kézihímzés hungarikumokra alapozva a turizmus ismét fellendüljön az előttünk álló ciklusban.

Vezetői Összefoglaló

Kalocsa városa az előttünk álló ötéves időszakra egy óvatos, kiegyensúlyozott, szerény, fenntartható és fejlődésorientált gazdasági programot tűzött ki célul. A program célja, hogy biztosítsa a település gazdasági stabilitását, elősegítse a munkahelyteremtést, erősítse a helyi vállalkozásokat és javítsa a lakossági életszínvonalat.

Stratégiai Célok

1. Gazdasági Fejlődés és Vállalkozásfejlesztés

- Az ipari parkok bővítése és fejlesztése.
- A helyi kkv-k támogatása, versenyképességük növelése.
- Befektetők vonzása, beruházásösztönzés.

2. Munkahelyteremtés és Foglalkoztatáspolitikai

- Munkahelyteremtő beruházások támogatása.
- Szakképzés fejlesztése, helyi munkaerő megtartása.
- Közfoglalkoztatás hatékonyságának növelése.

3. Infrastruktúrafejlesztés

- Közlekedési és energetikai infrastruktúra korszerűsítése.
- Közszolgáltatások fejlesztése, digitális átalakulás.
- Víziközmű-hálózat felújítása.

4. Turizmus és Kulturális Fejlődés

- Turisztikai attrakciók fejlesztése, kulturális programok bővítése.
- Gasztró- és fesztiválturizmus erősítése.
- Helyi örökség megőrzése és promóciója.

5. Pénzügyi Stabilitás és Fenntartható Költségvetés

- Helyi adóbevételek optimalizálása.
- Költségcsökkentés és hatékonyságnövelés.
- Pályázati források maximális kihasználása.

Kulcsfontosságú Projektek

Kalocsa-Paks Duna-híd kihasználása a gazdasági és közlekedési kapcsolatok erősítésére.

Ingtatlanrehabilitációs projektek a lakhatási feltételek javítása érdekében.

Megújuló energiaforrások hasznosítása az önkormányzati ingatlanok fenntarthatóságának fokozására.

Folyamatban lévő TOP_Plus projektek célnak megfelelő, hatékony és szakmai végrehajtása

Turisztikai fejlesztések, beleértve a Paprikafesztivált és a folklórprogramokat.

Előre Látható Hatások

A gazdasági aktivitás növekedése és a helyi munkahelyek megtartása, esetleg bővülése.

A település infrastruktúrájának és közszolgáltatásainak megtartása, esetleg fejlődése.

A turizmus fellendülése és a helyi kulturális élet megerősödése.

Pénzügyi fenntarthatóság biztosítása a költségvetési egyensúly fenntartásával.

A gazdasági program megvalósításával Kalocsa rövidtávon (5 év) egy versenyképesebb, középtávon (10 év), fenntarthatóbb és vonzóbb várossá válhat, amely hosszútávon (20 év) már stabil fejlődési lehetőségeket is biztosít lakóinak és vállalkozásainak.